

U.S. Officials Only

CONFIDENTIAL

SECURITY INFORMATION

CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY

INFORMATION REPORT

25X1A

COUNTRY Czechoslovakia

SUBJECT Informed Speculation Concerning Blood
Collection in CzechoslovakiaPLACE ACQUIRED
(BY SOURCE)DATE ACQUIRED
(BY SOURCE)

DATE (OF INFO

REPORT NO.

RESPONSIVE TO	
1	2
CD NO.	
OD/C NO.	
ORR NO.	
DAS NO.	
OCI NO.	

25X1A

25X1C

DATE DISTR. 20 Aug 52

NO. OF PAGES

NO. OF ENCLS.

SUPP. TO
REPORT NO.

25X1X

THIS DOCUMENT CONTAINS INFORMATION AFFECTING THE NATIONAL DEFENSE OF THE UNITED STATES, WITHIN THE MEANING OF TITLE 18, SECTIONS 793 AND 794, OF THE U.S. CODE, AS AMENDED. ITS TRANSMISSION OR REVELATION OF ITS CONTENTS TO OR RECEIPT BY AN UNAUTHORIZED PERSON IS PROHIBITED BY LAW. THE REPRODUCTION OF THIS REPORT IS PROHIBITED.

THIS IS UNEVALUATED INFORMATION

SOUR

1. An illustrated article which appeared in the March 1952 edition of "Svet v Obrazech," a publication of the Czechoslovak Ministry of Information, gives information and affords bases for speculation concerning the blood collection and transfusion programs in Czechoslovakia.
2. A resume of the article is as follows:

The blood collection program in Czechoslovakia has been organized by the Czechoslovakian Red Cross and an intensive effort is being made to attract donors. Mobile blood collection units are sent into the country and to the factories in large busses. Prospective donors are advised as to the place, the day and the hours of the collection. Donors are examined by the factory or village physician and are brought by groups to the collection center.

Before donation, the prospective donor receives some refreshment. Anyone who has an infectious disease is rejected. Then the blood of the donor is tested and the result written on his record. Each donor is given a white coat, white stockings, rubber shoes and a white mask. All this is done in order to make the blood collection as sterile as possible and to guard against any microorganisms which might be carried on the donor's

U.S. Officials Only

CONFIDENTIAL

SECURITY INFORMATION

DISTRIBUTION	STATE	☒ ARMY	☒ NAVY	☒ AIR	☒ FBI	☒ MOST EV		
--------------	-------	--	--	---	---	---	--	--

CONFIDENTIAL/US OFFICIALS ONLY/Security Information

- 2 -

clothing. Then the donors are brought in one at a time to the place of blood collection and 400 cubic centimeters of blood are collected from each, in sterile bottles, in a solution to prevent blood clotting.

Each bottle has a label showing the date of collection, the quantity of blood and the name of the donor. These bottles are put in sterile baskets and transported to the blood transfusion centers. The article states that the blood is safe for transfusion purposes for three weeks, and that it is preserved at 2° to 4° plus centigrade. It is stated that the majority of the blood collected is used for transfusions but that some part of it is also used for that very important medical product, plasma, especially in pediatrics.

3. The following matters discussed or omitted in the article are, in our opinion, significant:
 - (a) The quasi-antiseptic clothing described and illustrated.
 - (b) The absence of any mention of the Rh factor.
 - (c) The statement that 400 cubic centimeters are collected from each donor.
 - (d) The fact that the article was published in an official government magazine.
4. The uniform provided to Czech blood donors: white mask, white coat, white stockings and rubber shoes, may have a publicity value (considered in paragraph 7 below) as well as the antiseptic value attributed to it in the article. The use of such clothing strongly suggests that the Czechs are using the antiquated "open" system of blood collection, rather than the "closed" system which is routine in the US. With the "open" system, extreme measures must be adopted to avoid contamination of the collected blood. The use of aseptic clothing is an indicated part of such a process, but our experience has been that this device is ineffective and that a large proportion of the blood collected by the "open" method will prove to be contaminated. The storage of blood at 2° to 4° centigrade, as described in the article, will have no effect on the impurities the blood may have acquired during the process of collection. Another inference which may be drawn from the described use of antiseptic clothing is that the Czechs do not have the equipment for the "closed" system of collection. The mention of a three-week period during which the blood is considered safe is an indication that the Czechs are probably using anti-coagulant, ACD type. It has been our experience in the US that blood mixed with that anti-coagulant serum is safe for three weeks if kept under proper refrigeration.
5. The absence of any mention of the Rh factor is significant in that it is some indication that the medical profession in Czechoslovakia is either only partially aware of the importance of the factor or that they do not have the necessary equipment for determining the Rh factor of the collected blood. The importance of the Rh factor becomes greater when many successive transfusions are given. The fact that a relatively few number of transfusions have been given in Czechoslovakia would explain the lack of interest in the Rh factor.
6. The fact that only 400 cubic centimeters are collected from each donor is significant in that it indicates that the entire program is costly and inefficient. Thus, it is the common practice in the US to collect from 480 to 550 cubic centimeters. Obviously the smaller the amount of blood collected from each donor, the more donors will be required to complete the desired quota. The relatively small amount collected in Czechoslovakia (note that the 400 cubic centimeters mentioned probably includes the anti-coagulant solution, so that actually the amount of blood would only be 350 cubic centimeters) may be due to the relatively small size of the Czechoslovak people. The authorities may believe that the collection of 500 cubic centimeters would endanger the individual. On the other hand, it is entirely possible that the available equipment in Czechoslovakia is incapable of handling single donations of as much as 500 cubic centimeters of blood.

CONFIDENTIAL/US OFFICIALS ONLY/Security Information

CONFIDENTIAL/US OFFICIALS ONLY/Security Information

- 3 -

7. The fact that the article was published in an official government magazine is an indication that the blood donor program in Czechoslovakia is meeting with difficulty. The magazine is a propaganda medium and it is possible that the government feels it necessary to alert the population to the necessity for blood donations, not only for normal peace-time needs, but for the treatment of casualties should war break out. Of course, it should be borne in mind that Czechoslovakia is a dominated country and that "voluntary" donations of blood, money etc are usually forced. Consequently, there should be no normal reason for propagandizing the people as to the importance of blood donations unless the Czechoslovak Government anticipates a situation in which voluntary donations will be so greatly increased that they will adequately supplement the donations which can be forced.

[Available on loan from the CIA Library is a copy of the March 1952 edition of "Svet v Obrazech," containing the article discussed above.]

- end -

CONFIDENTIAL/US OFFICIALS ONLY/Security Information

25X1A

Approved For Release 2001/11/21 : CIA-RDP80-00926A005200040006-6

Next 2 Page(s) In Document Exempt

Approved For Release 2001/11/21 : CIA-RDP80-00926A005200040006-6

SVĚT V OBRAZECH

V PRAZE 8. BŘEZNA 1952

☆

TÝDENÍK MINISTERSTVA INFORMACÍ A OSVĚTY

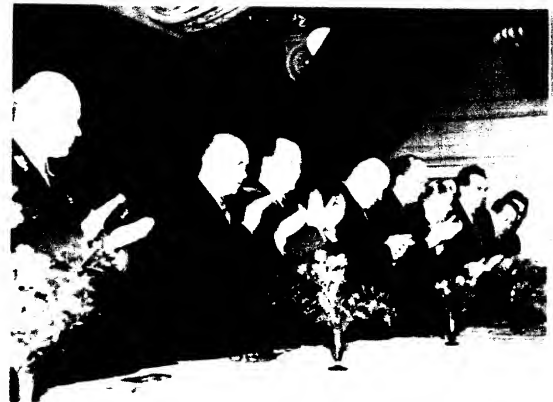
☆

CENA 9 Kčs R. VIII. C. 10

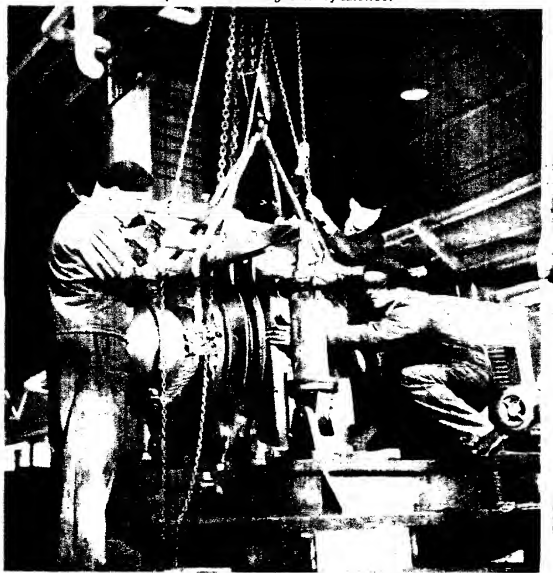

Snímek Jan Bajer

Ženy jsou v prvních řadách bojovníků za mír a šťastný zítřek nás i našich dětí. Pracují na široké frontě mírové výstavby po boku mužů a právem si zasluhují úcty a lásky nás všech. Svými závazky k Mezinárodnímu ženám daly, že jsou schopny plnit i nejbížejší úkoly. Na snímku: Instruktaž úderníka Košiny.

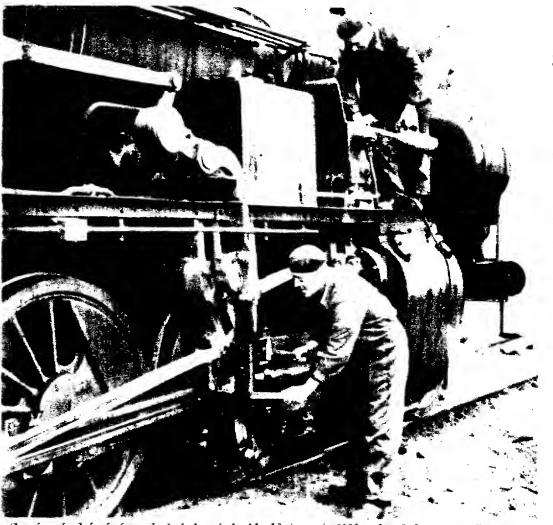

Ve dnech 27. února a 1. března se konala v Brně 1. ideologická konference vysokoškolských vědeckých pracovníků. S nasazením vyjádřilo 950 účastníků konference svou jednovojšnou vůli pomáhat vědeckou prací rozvozu vlasti. Konference se vyslovila, pro další rozvozi teoretické práce a objektivních vědeckých pracovníků, pro oživení všech kladů vědecké práce a oživení všech lidí, za socialismus, za mír. Na snímku vlevo: Celkový pohled do sálu při nástupu na zasedání 1. ideologické konference v Brně. Na snímku vpravo: Čestní hosté na tribúně vlevo: Náместník ministra národní obrany dr. gen. Čeněk Hruška, ministr informací a osvěty Václav Kopecký, ministr národní obrany arm. gen. dr. Alexej Čepička, předseda krajského výboru KSČ v Brně Josef Jurana, náместník ministra školství, věd a umění Vojtěch Pavlíček, úředník klavírního stábu dr. gen. Václav Kratochvíl, ředitel Výzkumného ústavu biologického, laureát státní ceny prof. dr. Ivan Málek. Poroférenc školství, věd a umění poslanec Ernest Šýkora a poroférenc informací a osvěty Ondřej Klouček.

Pracující ve strojírně národního podniku **ATMOS** v Žandově se čelivací ze výroby pro Vltavské zeleznice Klementa Gottwalda tří velké nášky k válcování stolicím o celkové váze 25 tun. Nášky mají být převáženy dle dle 15. dubna, ale ředitel zamestnanců strojířny, který je zhotovuje, dokončí prototypy do 31. března. Na snímku: Montážní skupina: Oldřich Paseček, Josef Bernard a Josef Hubný při dokončování prací na přechod nášků k válcování stolicím.

V den čtvrtého výročí slavného Unora - historického vítězství pracujícího lidu Československa nad zrádnou reakcí 25. února 1952 - se konalo v Národním divadle v Praze slavnostní zasedání ústředního akčního výboru Národní fronty Čechů a Slováků. Slavnostní projev o významu únorového vítězství proslul námluvkami předsedy vlády dr. Jaromíra Dolanského. Na snímku: Předsedačtí tribuna slavnostního zasedání při zahájení projevů předsedy vlády Antonína Zápotockého.

Ve čtvrtek 28. února odpovídná pístla na ryzenském letišti v Praze doč - lástni letadla, která přivezla
československé reprezentanty z Vinné olympijských her v Oslo. Na letišti přišly uvítat naše spor-
tovce zástupci pražské, ale jen zčásti české reprezentace. Převážně byli to lidé, kteří se v Praze
v těžké mezinárodní konkurenci. V Praze: Ještě před rokem pracovala Helena Svědová v kanceláři
československého rozhlasu a Eva Kurzová studovala na pedagogickém gymnasiu v Praze. Ově se přihlásily
při úboru jako traktoristky a nastoupily do nového povolání v STS Olomouc. Po absolutoriu praktického vý-
cviku a politické školy pro zemědělskou mládež v Olomouci. Approved For Release 2001/11/21 : CIA-RDP80-00522
120 průměrných hektarů v jarních pracích.

[illegible]

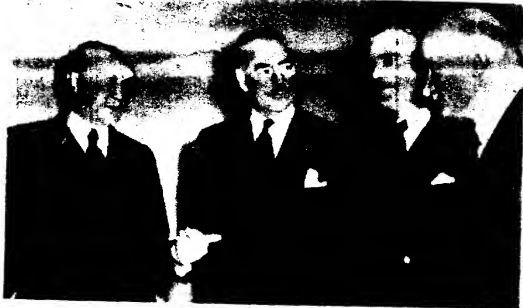
16
Z GIZINY

Ve dnech 12.—15. února 1952 se konala ve Vídni evropská konference kovodělníků za účasti přes dvě stě delegátů z více než dvaceti zemí. Pohled na předsednictvo v hale Bayerische Hof.

Při své návštěvě v Československu dostal prezident NDR Wilhelm Pieck od prezidenta Klementa Gottwalda darem Pražský zloček „Helianth“ - jedné z nejstarších starosaských písmenosti z rané doby křesťanské. Dne 7. února 1952 prezident Pieck prohlídl spolu s prezidentem Saské akademie věd prof. dr. Fringsem a dalšími jazykovědci fotokopie „Helianth“.

Jedna ruka v kapse, druhá ukazuje palec přes Achesona na zkormoceně novopěně „spojence“ Edena a Schumana - tak znepuše se dal vyfotografovat západoněmecký kancléř Adenauer při skončení londýnské porady zahraničních ministrů západních mocností.

Druhého výročí podpisu smlouvy mezi SSSR a Čínskou lidovou republikou dne 14. února 1952 vzpomněl sovětský i čínský lid. Snímek ukazuje pozorné pekingské posluchače, sledující přednášku sovětských vědců, kteří udeřili na návštěvu Čínu.

Na základě sovětsko-polské smlouvy z května 1951 o výměně některých pohraničních území získalo Polsko kraj bohatý na naftu a zemní plyn. SSSR nechal tu své stroje a dal k dispozici odborníky. Brigáda W. Czecha pracuje tu právě se sovětským traktorem.

Vinov amerických podnecovatelů nové světové války se stále protahuje vyjednávání o příměří v Koreji. Na snímku korejsko-čínská důstojníci projednávají otázku demarkační čáry. Napravo se nakládá nad mapu piloty. Čas čerpat.

V osmiacém poschodí hlavní budovy Leninovy státní univerzity v Leninských horách v Moskvě se montují gigantické hodiny, které spolu se strojem, čtyřmi ciferníky i ručičkami „ručičky“ máte před očima.

V den výročí osvobození Maďarska sovětskou armádou 4. dubna 1951 pozdravil Matyáš Rákosi společně se členy sovětské vládní delegace vedené maršálem SSSR Voronilovem stotisícový průvod maďarských pracujících.

„Nelze zadržet, nelze utopit v krvi vítězství socialismu“

(K 60. narozeninám Matyáše Rákosiho, generálního tajemníka Maďarské strany pracujících a náměstka předsedy vlády Maďarské lidové republiky, dne 9. března 1952)

Šedesátí let se dožívá Matyáš Rákosi. Šedesátí let k radosti všeho maďarského pracujícího lidu, k radosti všech poctivých a mírumilovných lidí světa. Jméno Rákosi znamená pro maďarský lid svobodu a mír. Když reakce porazila v roce 1919 Republiku rad, rozpoutala v zemi krvavý teror. Až do roku 1945 vládli v Maďarsku Horthyho fašisté. Byla to doba plná strádání pro hrobného maďarského člověka, doba pronásledování všech pokrokových občanů, především komunistů. Matyáš Rákosi — jeden z vůdců Maďarské republiky rad — byl nucen opustit vlast a skrýval se v Rakousku. Záhy se však do Maďarska vrátil, aby tu organizoval ilegální komunistickou stranu. V roce 1925 byl zatčen horthyovskou policií a postaven před fašistický stanný soud. Ještě dvacet let od toho okamžiku žil maďarský lid v nesvobodě. Dvacet let „pracovaly“ fašistické stanné soudy. Nebylo míru pro maďarské dělníky a malé rolníky v policejním státě feudálů, grófů a fabrikantů. Dvacet let bojoval maďarský lid za svobodu, za nezávislost, za právo na sebeurčení. A Matyáš Rákosi stál v čele tohoto boje i tehdy, když proti němu seděli nadutí honvědští oficiři v soudcovských talárech a inscenovali soudní přelíčení v sále, ozdobeném dvěma sochami: sochou „bohyň spravedlnosti“ a — sochou Habsburka Františka Josefa I. Bylo takřka symbolické, že socha bohyň spravedlnosti stála na podstavci poněkud šikmo, takže se její váhy vychýlily k jedné straně. Vážily také k jedné straně. Vážily tak, jak chtěla reakce. Ale obžalovaný Matyáš Rákosi se stal v této soudní síni žalobcem. Soudecm byl nakonec lid, když s pomocí vítězné sovětské armády dvacet let poté — roku 1945 — smetl horthyovský režim.

Komunisti, bojovníci a člověk Matyáš Rákosi nikdy nezapochyboval o tom, že pravda prostého lidu zvítězí. Vědomí síly proletářského internacionalismu, vědomí vlastního spravedlivého boje a rozvážný

Matyáš Rákosi, generální tajemník maďarské dělnické strany a náměstek předsedy maďarské vlády, se dožívá 9. března 1952 šedesátí let.

úsudek marxisty, jednoho z nejlepších žáků velkého Lenina a Stalina, zněly z jeho pevných slov, která vmetli do tváře nehoďným soudcům:

„Nemám důvodu, proč bych se před tímto soudem obhajoval,“ pravil Rákosi. „Moje činnost spočívala v tom, že jsem pomáhal organizovat komunistickou stranu. Pan prokurátor zde shromáždil všelijaké pomluvy o socialistickém hnutí a především o revoluci maďarských pracujících v roce 1919. V Maďarsku vládne kontrarevoluce a proto to může pan prokurátor činit beztestně. Byli však už také prokurátoři, kteří kdysi nazvali Pařížskou komunu záležitostí „hrstky dobrodruhů“. A přesto dnes putuje celý svět k hrobům pařížských komunistů. Také k hrobům maďarských komunistů budou putovat maďarsští pracující. Ani bodáky, ani staromýšlné předsedy, ani násilím nelze zadržet, nelze utopit v krvi vítězství socialismu...“

„Dost! Nestrpím tento tón!“ — hulákal předseda soudu.

Ale Matyáš Rákosi klidně pokračoval: „Mluvě o významu komunistické strany, Lenin napsal...“

„Dost! Nedovolím, abyste mluvil o Leninovi!“ — všíkal rozružený předseda.

„Vida, jak se reakce třese strachy jen před pouhým vyslovením Leninova jména!“ — odpověděl Matyáš Rákosi, když už ho horthyovští pochopové odváděli. Zvítězil. Stal se — jako jiný veliký syn dělnické třídy Jiří Dimitrov, souzený o osm let později nacistickým tribunálem v Lipsku — nesmlouvavým žalobcem fašismu. Horthy ho klika se neodvážila vynést nad Matyášem Rákosim rozsudek smrti. Stejně jako bulharský národní hrdina Jiří Dimitrov, který byl na zákaz sovětské vlády propuštěn z nacistického vězení, byl nakonec v roce 1940 osvobozen z horthyovského žaláře i Matyáš Rákosi a žil až do osvobození své vlasti sovětskou armádou v SSSR. Sovětský lid znovu prokázal svou nezlomnou věr-

V roce 1935 byl Matyáš Rákosi postaven před horthyovský soud. Z obžalovaného komunisty se stal žalobce horthyovského režimu, kláscí se statečně k Sovětskému svazu a mezinárodnímu proletariátu.

Zaslouhou Vsesvazové komunistické strany bojevníka a generalissima J. V. Stalina byl Matyáš Rákosi po 16 letech věznění propuštěn z žaláře a 2. listopadu 1940 překročil hranice Sovětského svazu.

nost věci proletářského internacionalismu.

Se jménem Matyáše Rákosiho je spojena svoboda a nezávislost Maďarska. Je s ním spojeno i vlastenecké budování nového, socialistického života: „Chci zůstat jako dosud i nadále v čele práce a obětí na cestě, vedoucí k povznesení maďarského národa“ — říká ve svém prvním projevu k maďarským pracujícím do vlasti.

Matyáš Rákosi znamená pro maďarský lid mír. Proto je jeho jméno spojeno také se smlouvou o spojenectví, přátelství a vzájemné pomoci s Československou republikou z 16. dubna 1949. Leninův a Stalinův žák Klement Gottwald v Československu a Matyáš Rákosi v Maďarsku, vládá lidu v Československu a vládá lidu v Maďarsku, přátelství československého i maďarského lidu k velikému Sovětskému svazu a společně přijaté zásady stalinské národnostní politiky — to jsou základy nových vztahů mezi národy Československa a Maďarska, vztahů, jež posilují světový tábor míru a demokracie.

Za takové vztahy mezi suverénními národy, za nezávislost a právo národů na sebeurčení, za socialismus a za mír bojoval po celý život Matyáš Rákosi. A pohledně-li dnes, v šedesáti letech svého těžkého a plodného života na práci, k níž čerpal sílu z čistého zdroje internacionalismu a z ne-

U příležitosti návštěvy maďarské vládní delegace v Praze v roce 1949 přijal prezident republiky Klement Gottwald v přítomnosti předsedy vlády Antonína Zápotockého na pražském Hradě náměstka předsedy maďarské vlády Matyáše Rákosiho.

Matyáš Rákosi mezi delegáty zemědělských družstev a strojné traktorových stanic na I. celostátní konferenci zemědělských pracovníků v lednu 1950.

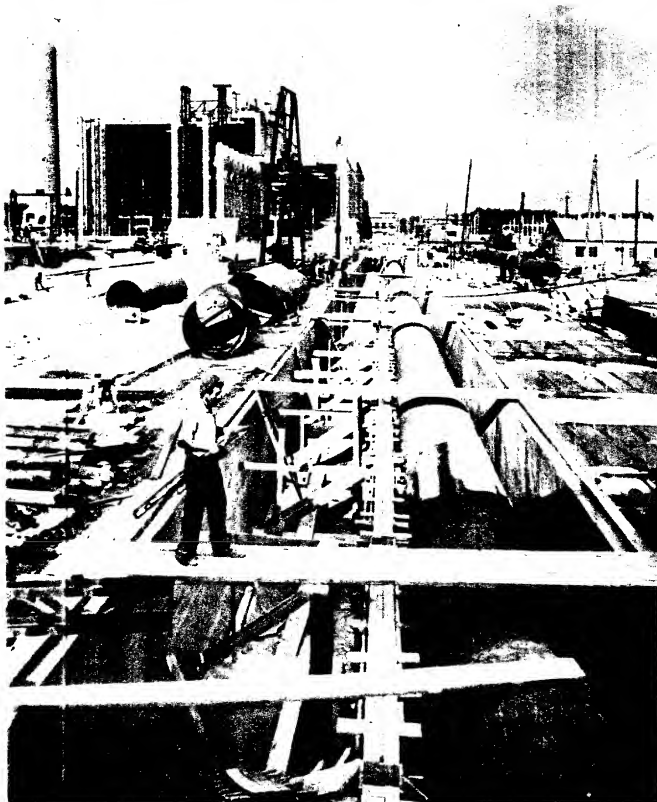
smrtelného učení Marxe-Engelse-Lenina-Stalina, pak vidí bohaté ovoce. Průmyslová výroba lidové demokratického Maďarska dosahuje dnes 250 procent úrovně posledního předválečného roku. Podstatně vzrůstá i výroba zemědělská. Díky soustavné péči Maďarské strany pracujících a lidové vlády roste životní úroveň, zakládají se nové národní, střední, odborné i vysoké školy, rozkvétá kultura a věda.

Co znamená v tomto radostném a bouřlivém procesu všestranného rozkvětu osobnost Matyáše Rákosiho — to se nejlépe projevuje v lásce, kterou maďarský lid prokazuje svému prvnímu dělníkovi. K šedesátým narozeninám Matyáše Rákosiho vyhlásili maďarští pracující nadšeně pracovní závazky. Horníci v dolech a dělníci v závoděch nastupují do zvláštních nedělních směn na jeho počest a vysoko překračují normy. V celé zemi se rozvinulo hnutí, jehož iniciátorem je drobný rolník Kálman Bona. Jako člen místního výboru obránců míru obrátil se Kálman Bona ke všem

zemědělcům okresu Kunczen Miklós s výzvou, aby do 9. března — dne narozenin Matyáše Rákosiho — splnili svou dodávkovou povinnost a zaplatili daně na I. čtvrtletí. Na jeho výzvu odpovědělo ihned několik set rolníků ze 65 výborů obránců míru a přidávají se další a další. Rolník János Sütoe, který má 6 jiter půdy, zaplatil již daně na celé pololetí a dodal státu ještě před narozeninami Matyáše Rákosiho celý svůj čtvrtletní kontingent vajec a drůbeže.

Šedesátí let se dožívá Matyáš Rákosi. Šedesátí let k radosti všech pracujících. V Maďarsku již pevně vládne lid a ne honěví, grófové a fabrikanti. Fašisté však tím více nenávidí Rákosiho, jako nenávidí svobodu a mír. Titovská fašistická banda a její agent László Rajk se pokusili nastrojit úklady Maďarské lidové republice a chystali se zavraždit Matyáše Rákosiho. Byli však bdělostí maďarského lidu včas odhaleni.

Skutečně. Žádným terorem „nelze zachránit, nelze utopit v krvi vítězství socialismu...“ Viktor Rúžička

Maďarská strana pracujících s Matyášem Rákosim v čele vede maďarský lid k šťastné socialistické budoucnosti. Maďarský lid buduje nový průmysl a přetváří křivý zaostalou feudální zemi v zemi šťastných a svobodných lidí. Na snímcech: Záběry ze stavby velké kombinátu v Inotě.

Žáci rolnické školy chovatelské v Českých Budějovicích poslouchají výklad profesora Jaroslava Leštiny o odchovu telat na studeno. Mladým jalovičkám výběhy do sněhu prospívají a zvyšují jejich odolnost.

Zemědělci dodají naší distribuci více masa

Zvýšíme živočišnou výrobu

Usnesení strany a vlády o opatřeních ke zvýšení živočišné výroby mobilisuje všechny malé a střední rolníky, družstevníky, zaměstnance státních statků a všechny ostatní zemědělské pracovníky na všech úsecích hospodářského života k plnění jednotlivých bodů historického usnesení strany a vlády, které bude znamenat větší porce masa na stůl našeho pracujícího lidu. Z mnoha desítek závažných prací zemědělců a zemědělských pracovníků o zvýšení zemědělské výroby, vyhlásili své závazky i zaměstnanci školního statku Rolnické školy chovatelské v Českých Budějovicích, kteří již od roku 1950 provádějí osvědčený způsob studeného odchovu telat podle vzoru sovětských kolchozníků. Českosobudějovičtí chovatelé ze školního statku dodají do konce letošního roku 10 chovných býčků ze studeného odchovu jako plemenný materiál k doplnění plánovaného stavu inseminačních stanic v Českosobudějovickém kraji. Z nadplánovaného stavu dojníc na školním statku dodají ještě v roce 1952 pět chovných dojníc jednotným zemědělským družstvům. Na svém statku dosáhli pracovníci kvalitní plemenné přírůstky chovného materiálu, který přispěje k zúšlechtnění chovu skotu na Českosobudějovicku. A teď něco o studeném odchovu telat.

Byl to sovětský známý chovatel S. I. Štejman, který přišel na myšlenku studeného odchovu telat. Sám o tom napsal: „Co nás při-

Ještě letos přijdou do inseminačních stanic Českosobudějovického kraje mladí býci odchováni studenou metodou, která zvýší jejich odolnost vůči nemocem a zpevní tělesnou konstrukci.

mělo k tomu, že jsme se zřekli dlouho používaného způsobu odchovu telat ve vytopených chlévech, který v Karavajevě byl používán do roku 1932? Jednoho mrazivého dne, když kolem Karavajeva napadl sníh, se zatoulala stelná kráva. Po týdenním hledání byla nalezena na okraji lesa. Bylo u ní silné, živé skákající telátko.” S. I. Štejman začal pokusy se stu-

deným odchovem telat. Tento způsob se plně osvědčil. Zvířata odchovaná touto metodou jsou odolnější proti nemocem a dávají větší užitek.

Chovatelé v Rolnické škole chovatelské zahájili studený odchov po narození 16 telat, v červnu 1950, od dojníc, které byly inseminovány. O tom, jak provádějí studený odchov, nám pověděl ve-

doucí školního statku Jaroslav Staněk: „V zimě čisté, suché a vzdušné ustájení s výběhy za každého počasí. V létě co nejvíce pohyb venku ve výběhu a na pastvinách”. Když se telátko narodí, odvedou je ihned od krávy. Nejříve mu dávají pit mléko z vlastní matky a později dostává plynutelné mléko. Zaměstnanci školního statku jsou úzkostlivě

pečliví. Při umělém napájení dodržují naprostou čistotu a teplotu jak u nádob, tak i u mléka. K tomu přistupuje ještě pozdější správné krmení kvalitními krmivými, pečlivé ošetřování a příznivé prostředí s každodenním výběhem v létě v zimě. Když ošetřovatelka Kristina Vojčová otevřela 15. února, kdy jsme navštívili školní stáj, dveře do výběhu — hrnuli se býci i jalovičky na sníh. Nic si z něho nedělali. Naopak! Skotčili a jeden pár nám převedl v ruce dva pasy. Čili pověděno slovy odborníka: „I zimní výběh podporuje výměnu látek a utužuje organismus. Tělo dostává hustší srst a stává se odolnějším vůči nákazám. Vývin kostry je rychlejší. Silná noha a pevný, zdravý rámec stavby celého těla. To všechno jsou výsledky studeného odchovu telat k získání dobrého a zdravého materiálu jako základu k dalším úspěchům chovatelské práce, jak ji vytyčilo usnesení strany a vlády o opatřeních ke zvýšení živočišné výroby: Družstevníci z jednotlivých zemědělských družstev a hospodáři z vesnic jistě příznivě ocení skutečnost, když povíme, že ve školním statku v Rolnické škole chovatelské dosahuje denní přírůstek do 3 měsíců 0.60 až 0.80 kg na kus, přes 3 měsíce do 6 jeden až 1.05 kg a od 6—12 měsíců až 1.20 kg. Váha starších jalovic ve věku 6 měsíců bývá 200 až 210 kg. Kolem jednoho roku 400 kg. Naproti tomu u stájového odchovu 300 až 320 kg. Tyto přírůstky nejsou jediným měřítkem zdravotního stavu a vývinu telat. Podívejte se na obrázky: celkový rámec, stavba a mohutnost kostry, hloubka a šířka hrudi a ještě jedna závažná okolnost: ve věku 16—18 měsíců dosahují jalovice ze studeného odchovu 450 kg živé váhy, čímž se zkracuje doba dospívání o 3—4 měsíce, kdy je možno jalovice přepouštět. A všechny tyto okolnosti a především to, že všichni ošetřovatelé býčků a jaloviček ve studeném odchovu pod vedením Jaroslava Staňky a ostatních členů profesorského sboru Rolnické školy chovatelské v Českých Budějovicích, poctivě a vzorně plní své povinnosti — umožnili, že zaměstnanci školního statku vyhlásili k usnesení strany a vlády závazky, které přispějí ke zlepšení chovu skotu. Se studeným odchovem se pravidelně seznamují žáci a žákyňe školy, kteří jednou nastoupí jako pracovníci v jednotných zemědělských družstvech a na státních statcích. Budou jej dále rozšiřovat a uplatňovat.

-ff-

Vedoucí školního statku Jaroslav Staněk kontroluje růst dobře vyvinutého býčka ze studeného odchovu.

Krmíčka Kristina Vojčová se pečlivě stará o své svěřence. Pracuje podle osvědčených metod sovětských kolchozníků.

Živočišnou výrobu zvýšíme i racionálním odchovem selat. V produkční stanici v Nové oboře ošetrovatelé selat František Saloun, jeho žena Marie a ošetrovatelka Marie Černá chtějí docílit odchovu 14 selat od jedné prasnice.

Vychováváme 14 selátek

Tak zní závazek kolektivu ošetrovatelů prasnic na produkční stanici hospodářství Nová oboře, které patří ke státnímu statku Hluboká nad Vltavou. Ošetrovatelé, František Saloun a jeho manželka Marie s ošetrovatelkou Marií Černou si přečetli důkladně usnesení strany a vlády o patření ke zvýšení živočišné výroby a prodiskutovali body, týkající se zvýšení stavů prasat. Usnesení strany a vlády ukládá zaměstnancům státních statků zajistit odchov průměrně deseti selat od jedné pras-

ty" 116 prasat, poněvadž správným odchovem ještě téhož roku použila k chovu prasniček z prvního vrhu „Jalty“. Marie Černá se nejvíce zajímala o tak zvané opakované připoštění, čili dvojskok. Při dvojitým připoštěním se dosahuje větší pravděpodobnosti oplození a početnějších vrhů. Po mnohých zkouškách rozřešila sovětská ošetrovatelka A. L. Ljuskovová dvojí připoštění během jedné říje s časovým rozdílem asi 10–12 hodin. Ošetrovatelka Marie Černá z Nové obory praktikuje dvojí připo-

Dosavadní výsledky práce tří ošetrovatelů jsou velmi pěkné a selata rostou jako z vody.

tění od srpna 1951. Na produkční stanici má kance (pojmenovala ho „Ferda“), kterého připoustí ráno a večer. Tak na příklad u prasnice č. 9611 dosáhla za rok 1951 opakovaným připoštěním tři vrhy s 24 selaty. Předtím při jednom připoštění měla menší počet. Prasnice číslo 9612 při jednom připoštění měla sedm selat a při dvojskoku devět.

Ošetrovatelé na Nové oboře se řídí další významnou zkušeností sovětských chovatelů, to je, aby kancem měl pravidelný denní výběh na čerstvém vzduchu. Pouští proto „Ferdu“ do výběhu i teď v zimě.

Sovětský badatel Kudrjavcev prokázal podrobnými pokusy a praktickými zkouškami na sovětech a kolchozech, že také masáž

vemene prasnice působí na nervovou soustavu prasnice tak, že vyvolá zvýšenou činnost podvěsku mozkového, který odměňuje větší množství hormonu ovlivňujícího zrání vajíček, čímž se uspiší vznik říje. Ošetrovatelé na Nové oboře provádějí proto u svých prasniček (a je jich hodně) pravidelné masáže a to u starých prasnic 3 až 10 dní před říjí a u mladých 30 dní před připoštěním. Marie Černá i ošetrovatel František Saloun mají své svěřence už vycvičené. Jakmile začnou s přípravou masáže, polehnu prasnice a dají se klidně masírovat.

Z ošetrovatelského kolektivu je vždy někdo na produkční stanici. Ani minutu nejsou prasata bez dozoru. Ve dne i v noci. Ošetrovatel

František Saloun tam má pěkně zařízenou jizbičku a radiem a pohovkou. Budiček každé dvě hodiny v noci ho burcuje a hlásí: je třeba dát pít malým, sotva narozeným selátkům.

Usnesení strany a vlády kladě velký důraz na to, aby ani u jedné prasnice se neproměškala říje. Manželé Salounovi i ošetrovatelka Černá se proto zavázali, že neproměškají ani u jedné prasnice říji, a každou budou připoustět dvojskokem, aby zvýšili počet narozených selat. Kontrolu říje, kontrolu připoštění, data o vrzích i o tom, kdy která prasnice bude mít prásátka, sledují ošetrovatelé na „Připoustěním plánu“, který visí na zdi a kde každá prasnice má přesné záznamy. Snímky a texty J. Falta

Zooteknik státního statku Jiří Korčák vysvětlil v desetiminutovce význam usnesení strany a vlády, a sděluje poznatky sovětské ošetrovatelky prasat A. L. Ljuskovové.

nice. Ošetrovatelé na Nové oboře po dohodě se zooteknikem státního statku Jiřím Korčákem přijali socialistický závazek, že v letošním roce odchovají průměrně 14 selat od jedné prasnice. Na obrázku vidíme, jak svým podpisem stvrzují závažný úkol, který je vyšší než stanoví vládní usnesení. „Věřím, že se nám to podaří,“ — řekla nám dlouholetá ošetrovatelka prasnic Marie Černá, „vždyť v minulém roce jednapadesátém jsme tady odchovávali od jedné prasnice, no pověz,“ obrací se na ošetrovatele Františka Salouna, který vede „matriku“... 16 selat.“

Ošetrovatelka Marie Černá si přečetla způsob odchovu selat a připoštění prasnic podle rad a zkušeností sovětské ošetrovatelky prasat na kolchoze „Buďonovce“ A. L. Ljuskovové, která za rok dokázala vychovat od prasnice „Jal-

Ošetrovatel prasnic František Saloun podepisuje socialistický závazek, že v letošním roce odchovají průměrně 14 selat od jedné prasnice.

Ošetrovatelka prasat Marie Černá podepsala stejný závazek jako František Saloun. Po prostudování všech podmínek chovu.

Za pakt míru, za rozkvět vlasti, za štěstí našich dětí

Jedna z nejlepších pracovnic závodu Tatrasvit Magda Pohorelcová pracuje v mládežnické dílně a získala již vlnjku nejlepšího pracovníka.

Strženy příkladem sovětských žen, předních bojovnic za mír, nadšených budovatelek komunismu, zapojují se i naše ženy na všech frontách mírové výstavby do boje za mír, za silnou a šťastnou republiku.

Jedete-li rychlíkem z Prahy do Košic, upoutá vaši pozornost mezi Strbrou a Popradem moderní město s širokými ulicemi a výstavnými mnohoposchodovými domy — Svit pod Tatrami. Je to jedno z našich nejmodernějších měst a rozhodně je to naše nejmladší město — nejen dobou svého trvání, ale také průměrným věkem svých obyvatel. Zde totiž převládají mládežníci a mládežnice. Jádrem Svitů jsou rozsáhlé průmyslové závody a jedním z nejznámějších je závod Tatrasvit, jehož značku — stylisované nůžky s textilním symbolem, jste jistě už viděli na různém textilním zboží v našich obchodech.

V Tatrasvitu tvoří největší část zaměstnanců ženy a mezi nimi hlavně mládežnice, které svou dobrou práci bojují za mír, za rozkvět vlasti a za štěstí svých dětí. A nejsou to mládežnice jen podle jména, všechny se ve všech dílnách a odděleních snaží, aby svou příslušnost k ČSM prokázaly pracovními výsledky. Když tyto ženy, mladá i ty starší, pozorujete buď v práci v závodech, nebo na tri-

Mezinárodní den žen stanovený každoročně na 8. března se stal symbolem boje pokrokových žen celého světa za mír, proti imperialistické válce, proti koloniálnímu vykořisťování. Mezinárodní demokratická federace žen, která se postavila do čela tohoto hnutí, odhaluje proto denně zločinné záměry imperialistických podněcovatelů nové války a mobilisuje ženy celého světa k podpoře stále mohutnějšího tábora míru, k podpoře mírových návrhů Sovětského svazu v Organizaci spojených národů.

Význam Mezinárodní demokratické federace žen neustále vzrůstá — zvláště dnes, kdy imperialisté útokem na svobodnou Koreu se pokoušejí rozpoutat novou světovou válku.

Letošní Mezinárodní den žen má heslo: „Za pakt míru, za rozkvět vlasti a za štěstí našich dětí.“ V prohlášení MDPŽ k tomuto dni se mimo jiné píše: „Ženy všech zemí, musíme v den 8. března demonstrovat na obranu míru a za ochranu života našich dětí. Obranu ženských práv není možné oddělovat od obrany míru a demokracie. Vláda, která připravuje válku, ignoruje práva národů. 8. března se musí stát dnem boje žen za svobodu a za život jejich dětí!“

Která žena, zakusivši sama bolestné důsledky války, by si nepřála mír a pokojné budoucnost bez obav o své děti?

Celkový pohled do mládežnické dílny.

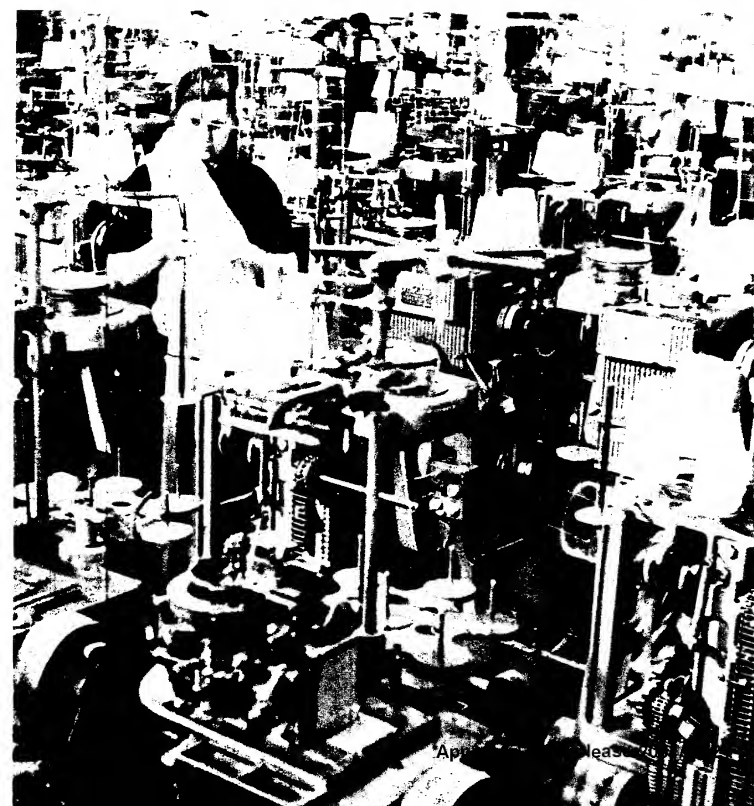

Magda Vargová ještě pamatuje minulé doby, kdy musela z několika kornů žít sebe i rodinu. Dnes je údržbářkou-úderníci.

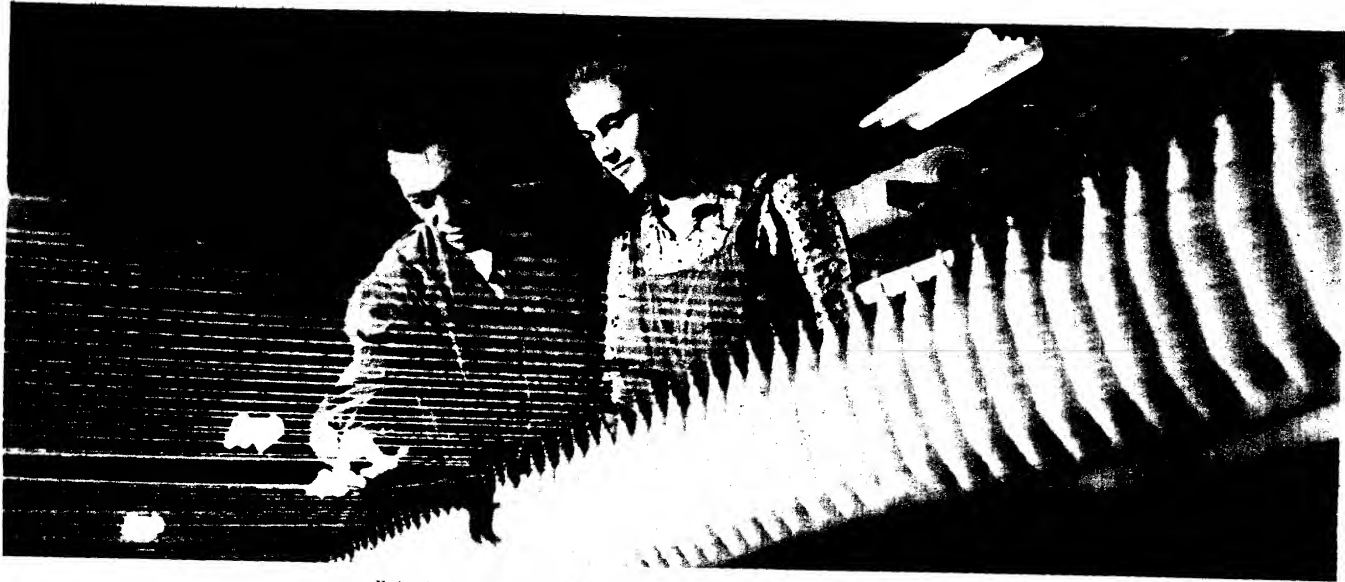
gádách a při zábavě, podle jejich sebevědomého a jistého vystupování poznáte, že toto je skutečně nová generace žen, oproštěná od všech předsudků. Tím pozoruhodnější je to právě dnes, na kdysi zaoštalém Slovensku, kde žena bylo otrokyní domácnosti a vlastního hospodářství.

A k tomuto novému postoji ženy přispívají ještě zdravý slovenský temperament. Proto jsou v závodech Tatrasvit tak dobré pracovní výsledky a plán je plněn a překračován bez obtíží. Není zde na příklad vůbec žádnou zvláštností, že jeden zaměstnanec podá čtyři až pět zlepšovacích návrhů a pracovní výkony pohybující se kolem 150–160 procent normy jsou jen dobrým průměrem, ale nejsou ještě zdaleka výkony špičkovými. V závodech je přirozené široce rozvinuto socialistické soutěžení mezi jednotlivci i celými dílnami. Výsledky jsou pak takové, že zde nenajdete dílnu, která by plnila plán pod 110 procent.

Mohutným motorem socialistického soutěžení, údernického hnutí a vysokého překračování norem je mládežnická dílna, v které se vyrábějí standardisované punčochy. Dílna je chloubou celého závodu a její průměrný pracovní výkon se pohybuje kolem 125 procent normy. Zde pracuje také dlouhodobá držitelka vlnjky nejlepšího pracovníka závodu, svačká Magda Pohorelcová, která plní svou

Kontrola hotových punčoch v mládežnické dílně. Vlevo: V mládežnické dílně se vyrábějí jako je výkon o 125% chloubou celého závodu.

Vedoucí selfaktoru, několikrátosobný zlepšovatel S. Vrána s nejlepší pracovníci dílny.

normu stále na 180 procent. Ovšem i ostatní pracovníci dílny se ji snaží svými výkony dohnat, takže musí svůj výkon stále zvyšovat, aby neztratila své pracovní prvenství. V plnění normy ji jdou v patách další svačičky Anna Česánková, Viktorie Krupová a Marie Feriancová. Ale i v ostatních dílnách, v kterých jsou zaměstnány i starší ženy, pamatující kruté doby hospodářské krize, nezaměstnanosti a nedostatku, se pracuje údernický. Magda Vargová velmi dobře pamatuje minulou dobu, kdy musela z několika korun živit sebe i rodinu a kdy se často stávalo, že v domě nebylo ani kousku chleba. Dnes pracuje jako údržbářka strojů, je údernicí a vydává tolik, že se jí o tom, jak sama říká, dříve ani nezdálo. Také Julie Tomašková už není mládežnicí, ale přece pracuje v punčochárně údernický.

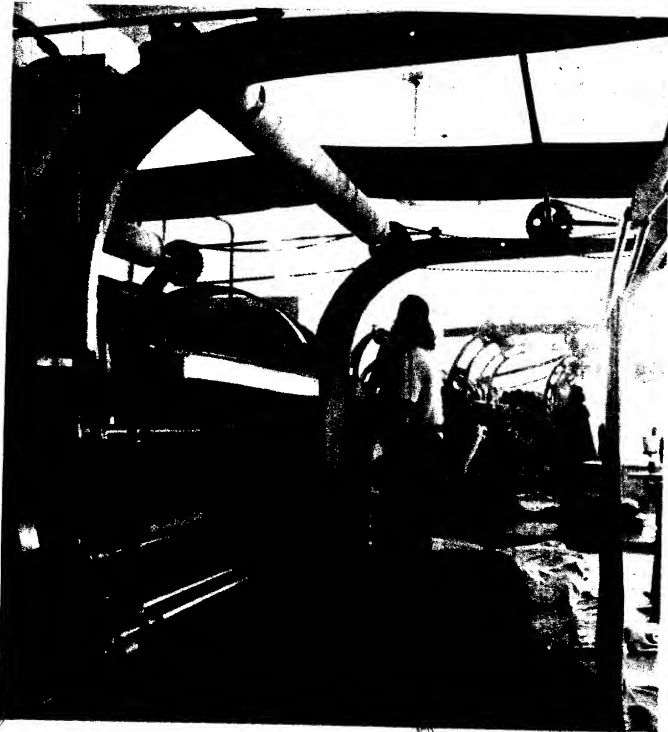
Všechny ženy v Tatrasvitu jsou příkladem všem našim ženám, jak je třeba v dnešních dnech chápat boj za mír, za budování šťastné socialistické vlasti. A heslo vydané k letošnému Mezinárodnímu dni žen zajiště nevyzní naprázdno, ale bude převedeno do skutečnosti novými hodnotnými pracovními závkami.

Dobrá práce žen v Tatrasvitu přináší i své výsledky ve zvýšené životní úrovni všech zaměstnanců, o které se vedení podniku pečlivě stará. Svobodní bydlí v krásných, moder-

ních, dokonale vybavených internátech, pro ženaté postavil závod několik velkých domů s dvou až třípokojovými byty a kromě toho jsou tu ještě rodinné domky z bývalé baťovské éry. Je zde také nové středisko pracovního dorostu, kde se mladým dívkám i hochům věnuje zvláštní péče. I po zdravotní stránce je o zaměstnance bezvadně postaráno. O žaludky zaměstnanců pečují závodní jídelny s velmi chutnou a vydatnou stravou, zaměstnancům jsou k dispozici herny a závodní klubovní místnosti, v kterých se koná mnoho hodnotných kulturních podniků, děti zaměstnanců mají k dispozici vzorné vybavené jesle, mateřské školky a školy. A tolik sportovních hřišť snad není v žádném městě, jako právě ve Svitě. A k tomu všemu přistupuje ještě krásná poloha v samé blízkosti Vysokých Tatier. Jen si představte, že byste si tak v odpolední po pracovní směně vzali lyže, jeli čtvrt hodinu vlakem a ocitli se v lyžařském ráji. Pracující ve Svitě si tyto velké výhody velmi dobře uvědomují a dovedou si jich patřičně vážit, jak o tom nejlépe svědčí jejich vysoké pracovní výkony. Všechny tyto starosti dobře pamatují, jak to tu vypadalo před takovými 15 lety, kdy byli odkázáni na turisty a na drotařskou nůši. A že tyto časy se již nikdy nevrátí, toho nejlépeším dokladem je právě Svit, mladé, smělými plány do budoucna naplněné město pod Tatrami.

Pohled do punčochárny.

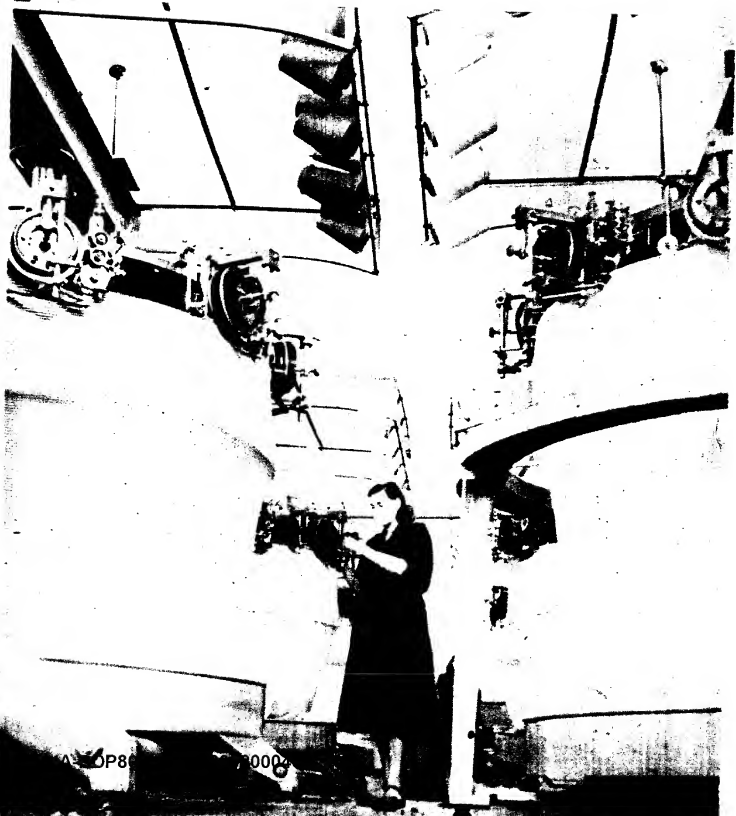

U kalandrovacího stroje v barvěrně pracuje jedna z nejlepších údernic závodu Jendraszková.

• Vpravo: V přádárně.

Snímky K. O. Hrubý

Approved For Release 2001/11/21

Sovětské ženy svou prací bojují za vítězství komunismu

„Za pakt míru, za rozkvet vlasti, za štěstí našich dětí“ pod tímto heslem probíhá letošní Mezinárodní den žen 8. března 1958. Při této příležitosti přinášíme článek o sovětských ženách, které svou prací a svým bojem za mír jsou příkladem celému světu.

„Dílo započaté sovětskou vládou může být úspěšně dokončeno jen tehdy, až se do něho začlení v celém Rusku místo několika set žen, miliony a miliony žen. Tehdy pracující dokáží, že mohou žít a hospodářit i bez statkářů a kapitalistů. Teprve potom bude socialistické zřízení v Rusku tak upevněno, že je neohrozí žádní nepřátelé z venku ani zevnitř!“ (V. I. Lenin) - „Ženy v kolchozech — toť velká síla. Nechat ji ležet ladem, znamená dopouštět se zločinu. Naši povinnosti je, abychom ženám v kolchozech světovali funkce a tuto sílu zaměstnali!“ (J. V. Stalin)

Tato prorocká slova zakladatelů Sovětského svazu se stala skutekem. Sovětská vláda dala ženám stejná práva s muži ve všech oblastech státního, hospodářského, kulturního a společenského-politického života. Bolševická strana povznášela ženu-pracovnici a probudila v ní velikou sílu. V Sovětském svazu není jediného hospodářského nebo kulturního odvětví, v němž by ženy nedosáhly skvělých úspěchů.

VKS(b) i jednotlivé KS(b) sovětských republik věnují při výchově ženských kádřů velkou pozornost práci ženských rad, zřízených v kolchozech, sovchozech, průmyslových i dopravních podnicích, ve spojovací službě a v úřadech. V těchto radách vyrůstají početné kádry aktivních veřejných pracovnic. Hlavním úkolem ženských rad je pomáhat stranickým organizacím i vedoucím závodů a kolchozů zvyšovat aktivitu žen, zapojovat

je do socialistického soutěžení o splnění a překročení výrobních plánů. Pracovnice ženských rad bdí také nad zachováváním sovětských zákonů o ženské práci a o ochraně matek i dětí. Na podnět stranických organizací se metody práce ženských rad denně zlepšují. V pravidelných seminářích pracovních ženských rad při okresních i městských výborech strany se podávají politické referáty o nejbližších hospodářských i kulturních úkolech a vyměňují se získané zkušenosti. Stranické organizace svolávají také okresní schůze ženského aktivu; tyto aktivity pomáhají zapojovat ženy do politického a hospodářského života a zvyšují u nich pocit odpovědnosti a celostátního chápání úkolů.

Ženské kádry si plně osvojují základy marxismu-leninismu a zapojují se masově do stranického školení. Mnohé kolchoznice, dělnice i duševní pracovnice se pak účastní masové politické práce a jsou vynikajícími agitátorkami, lektorkami a referentkami.

A. Alilejová, tajemnice ÚV Turkmenské KS(b) píše v 43. čísle „Pravdy“ o velkolepých úspěších žen Turkmenské SSR. Jejich rodná země bývala jedním z nejzaostalejších krajů carského Ruska. Turkmenky pod barbarskými feudálními zákony neměly žádných práv; prodávaly se a kupovaly jako věci a živilily nekulturním, rabským životem. Nyní třicet dvě kolchoznic — pěstitelky baviny — mají titul „Hrdinka socialistické práce“, sta dalších bylo vyznamenáno řády a medailami za

Tatjana Nikolajeva, laureátka Stalinovy ceny a známá kompozitka, patří k nejznámějším sovětským pianistkám.

Vlevo: Skupina architektů-projektantek, podle jejichž plánů se staví stanice Běloruskaja-Kolceva a její dvorana na nové lince moskevské podzemní dráhy. Zleva napravo: J. Tatarskaja, N. Bykova, A. Marova a A. Abramova. Vpravo: Zastoužilá učitelka RSFSR M. Moščukina v kruhu svých žáků.

Skupina žáčků Průmyslové školy č. 9 v Rostově na Donu při praktickém cvičení s telegrafními aparáty.

Laureátka Stalinovy ceny Olga Muštukova (první zprava) je mistrovou krajeřské dílny v továrně na obuv Skorochod a vedoucí školy stachanovců.

Vlevo: Laureátka Stalinovy ceny, jeřábice Zinaida Pétosina patří k nejlepším pracovníkům na stavběch komunismu. Vpravo: Právník Kaganovičova, závođa Vysněčolodského barabáského kombinátu v Kaiminské oblasti, novátka Zoja Patrikejeva, vynalezla a osvojila si novou metodu, která zabráňuje přetřívání nití a současně zpevňuje i zlepšuje kvalitu přize.

Kladie Baranovskaja, podnikový hospodár daugavpilské výtopny lokomotiv lotyšských železnic, je iniciátorkou socialistického sou-
těžení za zlevnění provozních nákladů.

vysokou úrodu či úspěchy v dobytčáctví, za vynikající práci při stavbě Velkého turkmenského průplavu a podobně. Přes tisíc Turkmenek je učitelkami či profesorkami, řada z nich napsala vynikající vědecké práce z oborů lékařství, dějin, jazyků, biologie, geologie, mineralogie.

Na deset tisíc kolchoznic vede nejúspěšnější odvětví kolchozní výroby. Čemen Džumajeva je již deset let předsedkyní „Leninova kolchozu“ v Čardžouské oblasti a byla odměněna vysokými vyznamenáními. V téže oblasti je jedenáct žen tajemnicemi městských a okresních výborů KS. Kolchoznice Amandursun Meredovová — původně předsedkyně ženské rady, později předsedkyně kolchozu — se stala zástupkyní předsedy výkonného výboru okresního sovětu a nyní je poslankyní Nejvyššího sovětu SSSR. Turkmenka Tagan Babajeva je předsedkyní amchabáského

okresního výkonného výboru. Jiné Turkmenky jsou zástupkyněmi předsedů oblastních či krajských výkonných výborů; mezi ženami jsou i ministryně a zástupkyně ministrů. Napomáhají, aby vedle sítě sedmiletých a středních škol byly zřizovány v oblastních střediscích ženské školy a internáty, aby se ještě více rozšířila síť porodnic a dětských domovů. V posledních třech letech se ztrojnásobil počet studentek na turkmenských středních a vysokých školách. Vedle studentek turkmenské Státní university studuje řada dalších v Moskvě a v Leningradě.

Plně uplatnění sovětských žen ve všech odvětvích hospodářského, politického a kulturního života SSSR je jasným důkazem opravdové demokratickosti a síly sovětského zřízení a velkým triumfem vítězných budovatelů komunismu. (Mrk)

Mistryně vysokých úrod řepy, Hrdinka socialistické práce Daricha Zantochova, proslavila svými pěstelskými úspěchy kolchoz Rudá hréza Kazachské SSR.

Nejlepší chovatelka prasat z Pridonského plemenného sovcovu Rostovské oblasti Marija Mariničova.

Brigádnice Beriova kolchozu v Gruzínské SSR, dvojnásobná hrdinka socialistické práce Tamara Kupina od-
vádějí své zkušenosti o pěstování čaje mladým kolchoznicím.

Dárci krve

Dárci krve obdrželi po příjezdu na místo malé občerstvení.

Po občerstvení se o každého dárcu provede krátká zkušebka.

Bílá pláště, gumové boty a bílé masky na hlavě mají na účel chránit dárce, když se provádí vlastní odběr jejich krve. Žena látkou obléká, protože aby byla naprosto sterilní.

Každý dárcu krve je nejdříve podroben důkladné lékařské prohlídce.

Anna Šerová, o které píšeme v naší reportáži.

"Vždycky mi boľovala hlava a nyní mohu sdílet přes plot. No, a proto jsem na to musela připravit tabulku. On se sice nemí podívat na krev, hned omdlí, ale tady se dělá stálá služba. Dělá se to jinak, aby krev nevěděla. On totiž dává krev dříve po prvé." Na další otázku paní Anny Šerové, proč se u nás předvádějí dárci krevní, odpovídá: "Prostě v podstatě není třeba. Jak je naprosto krev náročný, tak je to nemoc. Přihláška jsem se hned. Po prvé mi odebrali krev 6. listopadu 1980. Od té doby jsem dávala krev čtyřikrát, ale myslím, že bych ji mohla dále dále dále dále. Šlo by, že sem tak málo jdu. Říkám — můžu na to zůstat, potí se na to krev něco do stánu. Dávám krev a stejně i nadále. Jak je to smutné, když je člověk ale, čeká na to, a to málo. Říkám, to není to, že bych ji dávala, člověk musí číst, že je to hezké, když jsem dávala krev a nakonec na sebe. Jistě bych ráda prošla kura Ca, Cervenyho křídla, aby se stala dobrovolnou dárkyní. Trávím ve škole, že ko pomoci a i tam mám děti, mohla bych tyto vědomosti dobře potřebovat."

Dávce krve se oděrbá v předstředí zkušebka a prostředníku prstu.

aby se lidé, přihlížející jako dárci krve, mohli snadno vidět. Světelný proud tráví stánek máma velkým světlem, ve kterém přívěs tabulky pomůže, takže a občerstvení sestry. Dárci krve jsou předem důkladně vyšetřováni, kde a kdy se bude transfuse konat. Každý dárcu je předtím prohlédnut v lékařské ordinaci stávkou nebo v zdravotním středisku. Stávky těchto osobních obědů se pak dříve provádějí v určitých místech, kde se někde na venku a souběžně transfuse stávkou je konána na místě odběru a s ním od- vese spáky.

Byli jsme navštíveni jednou takové místo. Místní občerstvení přišli na řadu první, zatím co autobus svedl dárcu krve z příslušných kontenerů a venku. Jakmile nastoupili dárci krve do sanitárního, dostali malé občerstvení. Potom se oděrbali k ověření, velmi důkladně lékařské prohlídce. Ti lidé, u kterých se zistilo, že jsou nevhodní k dárce krve, neboť mají nějakou nemoc, kteří trpí chřipkou, mají nebo měli hloupostku a podobně, se z odběru vyřazují. U nás se také provádí u každého dárcu zkušebka krve a krevní ob- tava. Všechno se zkusím zkusím na lůžku, který nosí dárcu krve a souběžně. Po tomto zkušebním dostanou dárci krve bílé pláště, bílé gumové boty, bílé masky a bílé rukavice a na hlavě si nasadí bílou masku. Tato opatření se děje proto, aby byl každý poklad možno sterilitu a nezávadnost na svých lůžkách řízení bezpečí do místnosti, kde se odběr provádí. Takto vyřazení lidé se oděrbou krve po druhém do místnosti odběru krve, jak to vypadá a jak se odběr provádí, vidíme na naší fotografické reportáži.

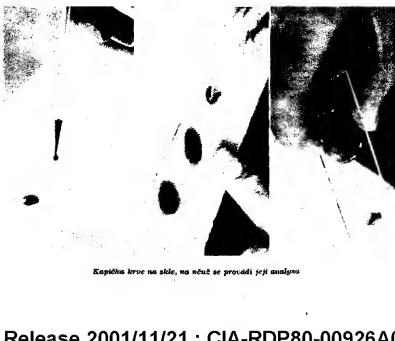

Kapka krve po chvilce po vzhledu reakcí není hned klamná, že dno.

Dne se dne pokračuje, má se, dlejší a organizace se způsoby odběru krve, která je v lékařství stále více započítává. Zvlášť u nás dárci krve Ca. Cervenyho křídla a zvlášť u nás dárci krve Ca. Cervenyho křídla, kam se krev svedl, je protizánětlivý roztok, aby se krev nezamrzla. Každý dárcu je omezená část odběru, množství krve a jistě dárcu.

Láze se sádají do sterilizace buněk a oděrbá se transfuse stávkou, kde každá krev je nově velmi přesně vyšetřena, na- zkusím a souběžně přípravě k ob- stávkou upravení. Život krve upořádá- ně pro transfuse trvá asi 100 dní. Krev se sádají v teplotě 2-4 stupně C. Akce se provádí vzhledem k tomu, že krevních komurek zůstává pro transfuse, upo- řádek se sádají krevní slouky také jako velmi důležitá lékařská pomůcka — plasma — máno žně i při léčbě detekcí nemocí a poplavení.

Kapka krve na sklo, na něm se provádí její analýza.

Význam: Odběr krve se u nás dělá do oděrbých prvních pomůcek sádák a potom se se provádí sterilizace, balení a sádák do transfuse stávkou. Sádák a test k H4pk

Vítězná protifašistická stávka francouzských dělníků

Policeisté nastoupili k útoku proti stávkujícím dělníkům pařížské automobilky Renault. Jak to dopadlo, ukazuje náš snímek strážníků utíkajících zpět na svou základnu.

Na Národním náměstí, v ulici Yves Karmen, v ulici Emila Zoly, která leží v blízkosti Renaultových závodů, vystavěli dělníci barikádu z dlažebních kamenů.

Je tomu 18 let, co srazila francouzská dělnická třída mohutnými demonstracemi 9. a 12. února 1934 zpět fašistické pučisty, kteří se po Hitlerově vzoru pokoušeli o uchvacení moci. K počtu tohoto historického vítězství francouzských demokratických sil nad fašismem se konaly každoročně ve Francii — s výjimkou let nacistické okupace — tradiční vzpomínkové manifestace. Vláda mnichovského radikála Faurea, který svým schválením nového vyzbrojení západního Německa a vřazení jeho wehrmachtu do Atlantické armády připravil své zemi nový Mnichov, pokusila se letos o neslýchanou provokaci: Na příkaz svých amerických protektorů zakázala výroční manifestaci 11. února 1952.

Když pak francouzský lid odpověděl na tento fašistický počin vyhlášením protifašistické stávky, rozpoutaly „americké“ strany ve Francii, počínaje radikálními socialisty a

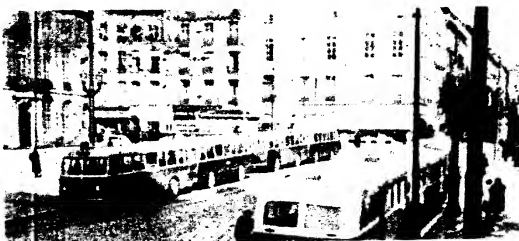
gaullisty, přes lidovce až po pravicové socialisty, zuřivé štvánice proti „politické“, „divoké“, „komunistické“ stávce. Rozhlas i reskéní tisk chrлил hrozby i sliby; všechny malé i velké hlásné trouby „amerického způsobu života“, válečné hysterie, žluťáci a velehrady národních zájmů, které se skrývaly pod maskou protikomunismu, snažily se o rozrazení dělnických řad a zejména o otržení bojující dělnické avantgardy od ostatní velké armády francouzských obránců míru. Když ani to nepomáhalo, desetitisíce policistů a pohotovostních gardistů (Gardes mobiles), ozbrojených po zuby, vtrhly do dělnických čtvrtí Paříže i druhých průmyslových měst. Dne 12. února 1952 došlo pak k velké politické bitvě, která však skončila vítězstvím lidu. Železniční a autobusová doprava byla ochromena, tisíce podniků stávkovaly. Z železného pásu pařížských předměstí i uhelných a průmyslových oblastí zazněl

do celé Francie vítězný zpěv demonstrantů, kteří se po několik hodin stali pány ulic.

Jednu z nejkrásnějších kapitol antifašistické stávky a bojové protivašistické stávky vzhledem k tomu, že nejen srazila zpět síly fašismu a války, ale že brání zároveň svůj chléb a svá práva. Ředitelství Renaultových závodů podpořilo pak zákaz

nictvo největší pařížské automobilky Renault. Dělníci, kteří odpověděli na provokační zákaz antifašistických manifestací svou hrdinskou stávkou 12. února 1952, věděli, že nejen srazila zpět síly fašismu a války, ale že brání zároveň svůj chléb a svá práva. Ředitelství Renaultových závodů podpořilo pak zákaz

stávek a manifestací pravicové socialistického prefekta Baylota hrozbou masového propouštění a provokací uvnitř závodu. Na to 12. února následoval policejní nájezd. Již v sedm hodin ráno se pokusily policejní vozy o proniknutí do hlavní tovární budovy z Národního náměstí. Dělníci tu však vystavěli bari-

Antifašistická stávka dne 12. února 1952 proběhla úspěšně nejen v Paříži, ale i v jiných francouzských městech. Náš snímek je ze severovýchodní části francouzského města Rennes, kde na náměstí před radnicí stojí opomíjený autobus, jenžž soferi stávkují

Na Národním náměstí roste barikáda. Dělníci, na snímek převzatém z pokrokového časopisu „Krygar“, mají přimalovaný vousy, vlasy i brýle, aby na podkladě této fotografie nebyli vydáni

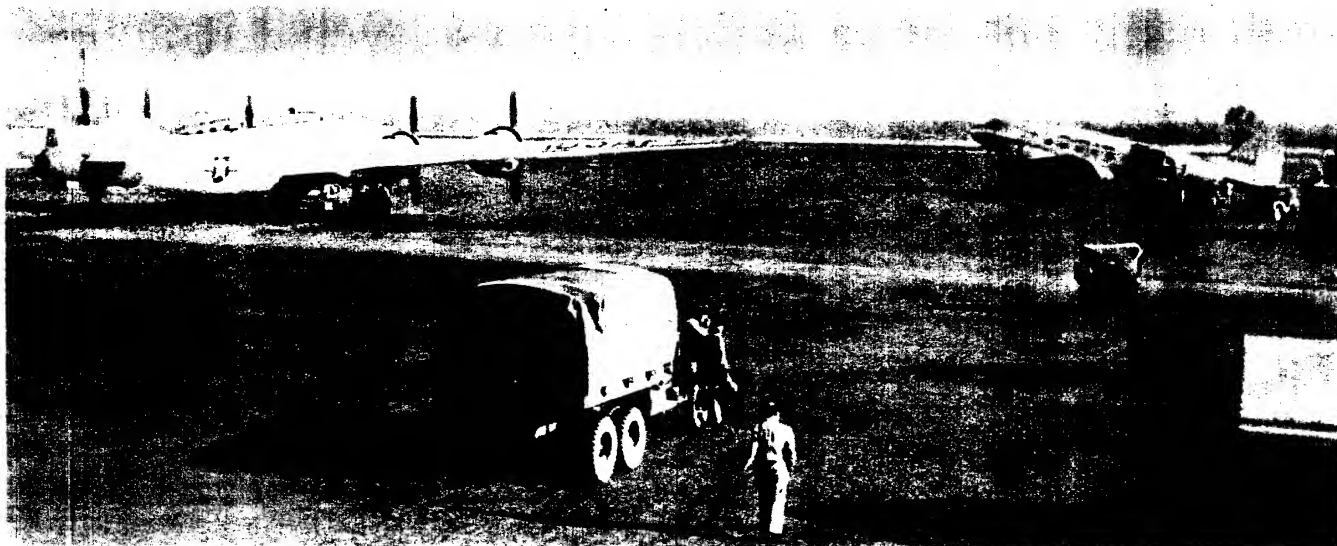
Na křižovatce ulice Yves Karmen a Emila Zoly se pokusila skupina pohotovostních gardistů — francouzských k SS — udržet se pod ochranou svého převráceného nákladního auta. I odtud byli vypuzeni.

Dělníci, kteří se neúčastnili stávky, se vrhli mezi gardisty, kteří chystali k palbě. „Přece nebudete střílet na francouzské dělníky, kteří bojují za svobodu a mír!“ — A policeisté nestříleli.

kady a namířeny vodními hydrantky, deštěm kamení, šroubů i kusů železa zahnali policisty zpět. Policie, která dostala posilu, pokusila se kolem deváté hodiny o nový útok; i ten byl odražen podobně jako další pokus v jedenáct hodin. V polehce se policistům dočasné podařilo dobyt malou barikádu na rohu ulice Yves Karmen a Emila Zoly.

Byli však napadeni ze všech stran deštěm projektilů všeho druhu a z Národního náměstí a z ulice Emila Zoly postupovala k nim hrozivá dělnická masa za křikem: „Fašisté neprojdou!“ Pokusy policejních důstojníků přimět policisty i gardisty k střelbě se nezdařily. Přes několikrát použití slzného plynu skončil boj v odpoledních hodinách útekem policie. Ta zanechala na ulicích několik převrácených a rozbitých policejních vozů a podle tiskových zpráv měla přes sto raněných. — Slavná antifašistická dělnická stávka z 12. února 1952 se stala proto právem — podle prohlášení CV KS Francie — „výchozíkem k novým bojům a k dalším vítězstvím!“ Karol Mark

Nedárno dostavené letiště Sidi-Slimane na úpatí marockého pohorí Zada je používáno téměř výhradně americkými letadly.

Američané zavádějí v Maroku wallstreetský způsob života

Washingtonská a pařížská vláda si říkáji spojenci, ale soudí se již téměř dva roky před Mezinárodním soudem v Haagu. Proces vrhá nové světlo na pronikání amerického kapitálu do francouzského Maroka a na brutálnost, s jakou američtí businessmeni vyhánějí své francouzské kolegy. Američtí vetřelci se jako vždy také v tomto případě snaží dát svému loupežnickému podnikání zásluhový charakter. Odvolávají se na smlouvu, kterou před 115 lety uzavřel americký prezident Jackson s tehdejšímu marockým sultánem. Francouzská vláda žádá naopak od haagského soudu zrušení této smlouvy.

dily francouzské výrobky. Americké automobily jezdí ulicemi marockých měst. Těžké miliony vydírá americký businessman z hladovějícího marockého lidu.

S americkým businessmanem přišly wallstreetské mravy: gangsterství, vraždy, opilství. Kdo je soudcem? Americký konsul. Dovedete si lehece představit, jak konsulařní zástupce Wallstreetu soudí své obchodní zástupce. Přesto však stoupala zločinnost mezi Američany v Maroku tak úžasně, že ani nejhovivavější americký konsul nemůže úplně zamhouřit oči. Dříve měl americký

konsulařní soud v Maroku nanejvýš 2 případy ročně. Nyní jich je, podle „New York Herald Tribune“, měsíčně 30. Za jeden měsíc se zabýval americký konsulařní soud vraždou marockého vojáka Američanem a několika případy, kdy blázniví američtí šoféři vjeli do lidí a zranili je. Kromě toho stála před soudem celá řada Američanů pro bitvy na nože a rvačky s marockými obyvateli.

Wallstreetský způsob života zavádí v Maroku také 20.000 vojáků USA, kteří tam stavějí a hlídají 7 amerických leteckých základů. Američtí rasisté zakládali Francou-

Anglická tabulka „Vítejte do Casablance“ v doprovodu anglických ukazatelů cesty s nápisy „Los Angeles, Ojden, Bombay, New York“ by navrhlovaly, že jste se ocitli někde v Terasu. A přece máte před sebou snímek z předměstí velkého marockého města Casablance.

Politické názory a vzory francouzského generálního residenta v Maroku generála Guillauma ukazují jasné jeho příjmací pokoj v Rabatu. Na stole stojí fotografie Montgomeryho, Eisenhowera, Lattre de Tassigni, Juina a De Gaulle. On sám zaujal pózu odkoukanou od Hitlera.

zám a Marokáncům vstup do oblasti zakláden.

Americká vražedná hra používá v Maroku stejných metod jako v jiných koloniálních a závislých zemích. Wallstreet vytlačuje starého koloniálního pána jako v Malajsku, v Persii a v Egyptě Brity a ve Vietnamu a v Tunisu Francouze. Zároveň však používá Washington ozbrojené moci starých kolonistů proti potlačeným národům. Tak stílejí francouzská vojska s požehnaním Washingtonu do marockého obyvatelstva, zatím co americký businessman vyhání francouzské a Acheson a Schuman se soudí v Haagu.

Marocký lid vede svůj národně-osvobozenecký boj zároveň proti francouzským a americkým utlačovatelům. Začátkem února zavezli Francouzi do Maroka delegaci latinsko-amerických zástupců v Organizaci spojených národů. Lid Casablanky odpověděl obrovskou demonstrací, takže se latinsko-američtí hosté, americký konsul a francouzský generální resident, generál Guillaume, museli uchýlit pod ochranu vojska a policie. Stejně jako v Tunisu, v Egyptě a na celém Středním Východě vzplál také v Maroku národně-osvobozenecký boj s neobyčejnou mohutností. O. S.

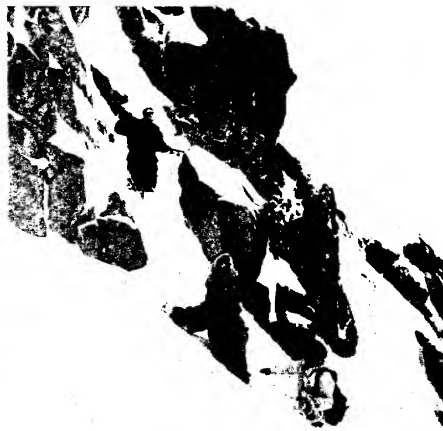

Francouzští vojáci v Maroku, Tunisu i Alžírě jsou používáni proti bouřícím se Arabům v místech, kde síly policie a Citnické legie nestačí. Vězení jsou přepnuta a noví zatčení čekají na dvoře komisařství v Casablance na transport marockých poustí.

Horská záchranná služba ve Vysokých Tatrách

Skupina rekreauntů se vypravila na zimní horolezeckou túru bez zkušeného horolezeckého vůdce, znalého všech horolezeckých cest a stezek ve Vysokých Tatrách.

Již po několika desítkách metrů výstupu hledal vedoucí skupiny správnou cestu a byl stále více v rozpacích, jak se bezpečně dostat na vrchol tatranského veličana.

Konečně se mu podařilo dostat se na skalní útes a nyní pomáhá ve výstupu ženě, která ještě nezpozorovala závažnosti skaliska, zavátého sněhem.

Mladá, nezkušená horolezkyň nevydržela se svými silami, uklouzla na zledovatělém sněhu, nestačila se již rukama zachytit na skále a začala padat do hloubky, čímž...

...stihla také svého průvodce s „bezpečného“ místa, který ovšem opominul správně zajistit lano na skobě a tak se nezděritelně řítí do propasti a...

padá na skálu, na které se velmi těžce zranil, zatím co členka výpravy měla štěstí a pádem do sněhu si jen vyvrtila kotníky. Třetí člen výpravy dává poplašné signály...

V tatranských ozdravovacích, hotelích, na horských stezkách, na lyžařských loukách i na strmých sjezdech se ozývá radostný a zdravý smích a zpěv našich rekreauntů, horníků, dělníků, železničářů, traktoristů a rolníků. Všichni přicházejí do Tater s důvěrou a s nadějí, že poznají krásu našich horských velikánů, lesnatých údolí, vysokých žulových štítů a mezi ně vklíněných ples. Orgány lidové správy jsou si dobře vědomy nejdražšího pokladu těchto našich nejlepších pracovníků, kteří přijíždějí do Tater na zotavenou — jejich života a jejich zdraví, a proto zřídily při JNV obce Vysoké Tatry horskou službu, která se stará o bezpečnost všech návštěvníků Tater.

Tatranská horská služba provádí a organizuje záchrannou službu v oblasti celých Vysokých Tater; zaměřuje se však především na preventivní službu, kterou chce předcházet všem at už horolezeckým nebo lyžařským úrazům. Proto dodává zkušené horské vůdce všem masovým výpravám, kontroluje a usměrňuje všechny školní zájezdy, vypracovává pro každý zájezd program výletů. Zřizuje a kontroluje všechna bezpečnostní zařízení ve vysokohorské oblasti, opravuje a udržuje horské stezky a zajišťuje vysokohorské přechody. Má také na starosti letní i zimní značkování cest a rozmístování orientačních tabulí a map. V zimě pořádá bezplatné lyžařské kurzy pro začátečníky, na sjezdových tratích udržuje stálou denní bezpečnostní záchrannou službu. Příslušníci horské záchranné služby pořádají přednášky pro rekreaanty o nebezpečí hor a upozorňují na ně v tisku i v rozhlasu. V úzké spolupráci s Tatranským národním parkem střeží jako výkonný orgán parkové rezervace. Tatranská horská služba upozorňuje také rekreaanty na nebezpečí lavin. Své středisko, ve kterém udržuje stálou pohotovostní a informační službu, má v Horním Smokovci, ale o bezpečnost návštěvníků Vysokých Tater pečují ještě dalších 30 záchranných stanic, rozmístěných po celé oblasti Vysokých Tater a vybavených veškerým sanitním a záchranným materiálem. Příslušníci Tatranské horské služby si musí při každé příležitosti vědět rady, jsou dobrými horolezci i lyžaři stejně jako dobrými učiteli začátečníků. Všichni jsou absolventy zdravotnických kursů a každému raněnému odborně poskytnou první pomoc, vyznačí se v dopravě raněných i z těch nejnebezpečnějších míst a na pomocné volání vycházejí za každého počasí, v zimě i v létě, v noci i ve dne, za sněhových bouřek i v dešti, aby zachránili lidský život. Jen za minulý rok provedli 320 záchranných akcí, dopravili raněné do ne-

mocnic, ošetřili stovky lehkých případů zraněných a v 63 případech pátrali někdy i několik dní a nocí po nezvěstných návštěvnících hor. Za tuto jejich záslužnou činnost jim patří dík všech, kteří Vysoké Tatry navštíví.

Jako všechny ostatní rekreační oblasti patří dnes i Vysoké Tatry pracujícím, jejichž počet se zvětšuje rok od roku. Většina z nich se ukázněně podřizuje všem příkazům vydaným k ochraně bezpečnosti návštěvníků. Najdou se však i takoví, kteří tyto příkazy pokládají za omezování osobní svobody a neposlouchají daných pokynů. Zapomínají při tom, že v neznámém horském terénu číhá nebezpečí na každém kroku. Kdyby zachovávali všechny rady a nařízení, pak by se činnost Tatranské horské služby omezila skutečně, až na malé výjimky, jen na preventivní opatření. Naše fotografická reportáž velmi názorně a poučné ukazuje, jak to dopadá, vydají-li se rekreaanti, celkem nezkušené horelezců, na nebezpečnou túru, aniž se předem poradili s Tatranskou horskou službou, vyžádali si průvodce, nebo se aspoň informovali o těžkostech a záležitostech cesty. Ovšem i v těchto případech, kdy dojde ke zranění neukázněných sportovců, spěchá horská záchranná služba, aby zachránila národním hospodářství to nejcennější — lidské životy.

Krátká porada před konečným výstupem k místu neštěstí. Zde si rozdělují členové horské záchranné služby jednotlivé úkoly při poskytnutí první pomoci a dopravě raněných.

kteří za malou chvíli zaslechnou členové Tatranské horské služby a ihned zjišťují místo neštěstí. Netrvá to dlouho, je jen třeba připravit lyže, nosítka a další materiál...

a již se výprava Tatranské horské záchranné služby dává na rychlý pochod na místo neštěstí, protože nyní záleží na okamžité dopravě zraněných do bezpečí a k ošetření.

Krátká porada před konečným výstupem k místu neštěstí. Zde si rozdělují členové horské záchranné služby jednotlivé úkoly při poskytnutí první pomoci a dopravě raněných.

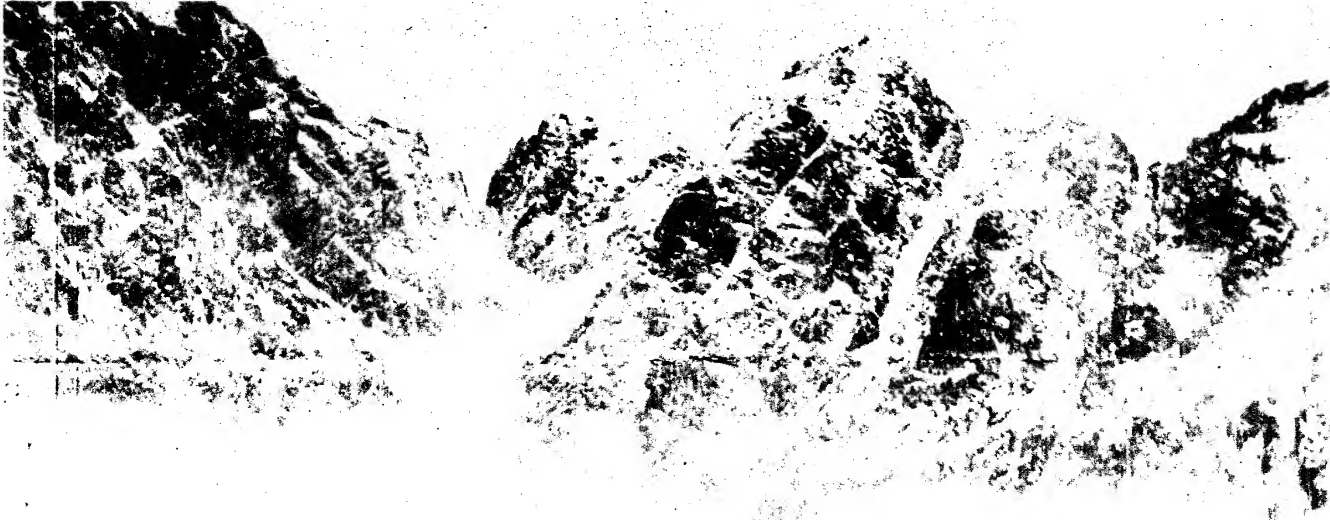
Divoká pádenn do sněhu vyúdzla ľchým zraněním a je ihned obětavými členy horské záchranné služby dopravována k hlavní skupině, kde jsou již pro ni připravena nosítka.

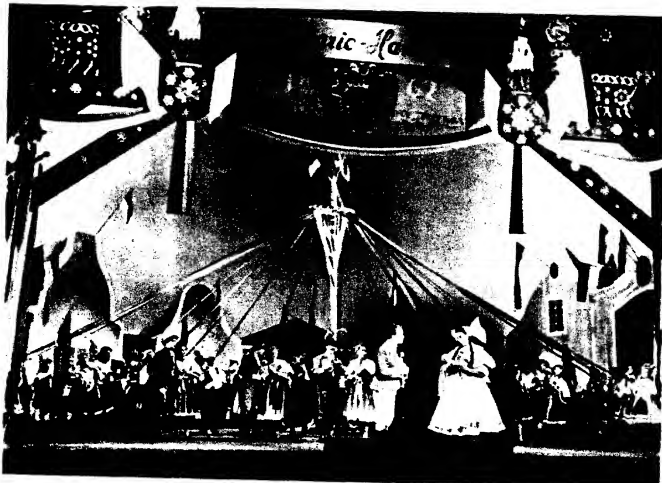

Těšce raněnému je třeba poskytnout přímo na místě první pomoc, obvázat rány a podat ukládající prostředky. I v této práci se musí členové záchranné služby dobře vyznat.

Raněný je uložen na nosítka a zabalen do pokrývek, aby ještě navíc neutrpel zimou. Teprve po těchto opatřeních začíná opatrný sestup do údolí.

Pod taktovkou Otty Ackermanna uvedla Lidoú opera ve Vídni Smetanovu „Prodanou nevěstu“. Na snímku: Obraz z I. dějství.

Scéna z II. dějství: Podpisování smlouvy, ve které Jeník za 500 zlatých odstupuje Mařenku.

Nové úspěchy „Prodané nevěsty“ ve světě

Na Smetanově Prodané nevěstě je možno názorně dokázat, jak všechno velké umění je v podstatě prosté, a jak právě pro tuto lidskou prostotu je takové umění i stále živé, svěží a aktuální. Bývaly doby, kdy geniální Smetanovo dílo podceňovali právě pro tuto geniální prostotu. Až teprve dlouho po smrti skladatelově se najednou nad slunce jasněji ukázalo, jak právě v té jednoduchosti je nejvíce prvků citového zánícení, jež dovedou souhlasně rozeznit lidská srdce na celém světě. A tahle zázračná moc Smetanova díla nepomíjí lety, jak to dokazuje fakt, že Prodaná nevěsta nejen nemizí z repertoáru, ale dobývá ještě i nových scén a vrací se znovu a znovu na divadla, jež již okusila jiskry genia, kterou Prodaná nevěsta vyznačuje.

Z nedávných úspěchů Smetanova díla za hranicemi můžeme zaznamenat nová významná nastudování ve Florencii a ve Vídni. Ve Florencii, kde došlo k premiéře v druhé polovině ledna v Městském divadle, se přiblížili podstatě díla zřejmě svědomitěji a věrněji, díky režii Oskara Wallecka, který dříve působil v Praze. Kritika vytýká sice jeho režii leckde přílišné zdůraznění komiky, to však je zjev, s nímž se Prodaná nevěsta setkává při svém režijním zpodobení v cizině téměř napořád. Ale po stránce krojového vybavení (C. Nastri), i po stránce scénické výpravy (B. Mello) mělo nastudování ve Florencii velmi dobrou úroveň a přiblížilo se značně našim představám o slohu díla. Na hudební složce, jejíž řízení bylo v rukou Američana polského původu Artura

V druhé polovině ledna byla rovněž ve Florencii v Městském divadle s velkým nadšením přijata premiéra „Prodané nevěsty“. Na snímku: Scéna z I. dějství.

Rodinského, se v pěveckém souboru podílelo několik cizinců, jak to už při italském stagionovém systému bývá. Dílo, k jehož uvedení vydala správa divadla pěknou informativní brožuru s poučným úvodem Adelma Dameriniho, přejala kritika vesměs velmi příznivě. Zvláště nás mohou potěšit některé postřehy referátů, jež svědčí o tom, jak správně je chápán a vysocce hodnocen význam díla i u cizinců: „Smetana je lidový, ne však folkloristický. Motivy jeho sborů a tanců čerpají z folkloru jen vášeň, která je inspirovala ve stoletích radostné i smutné historie československého národa“ („La nazione italiana“), „Smetanova hudba, srozumitelná a silná, má takřka moc fyzicky povznést; skladatel si počínal jako někteří dovední řemeslníci, jako by chtěl

ukázat především svou lásku k zemi; polkový rytmus se zdá být podstatou smetanovského umění“ („Italia centrale“); „Nemůžeme zůstat lhostejní k této písni, která provází lid v zápalu a jeho národní důstojnost; hřejivé lidství v lyrice i epice takového národa musí zapůsobit také na naši starobylou civilizaci a kulturu“. („Il Nuovo Corriere di Firenze“).

Dalo by se říci, že nejpotešitelnější stránkou nového vídeňského uvedení Prodané nevěsty v Lidoú opeře je reakce vídeňské kritiky. Chválí hudební vedení Otty Ackermanna, přesvědčeného propagátora slovanské hudby, zvláště vysokou vyzdvihuje výkon Seny Jurinacové v Mařence i jejího partnera Ant. Dermotu v Jeníkovi, či Rudolfa Christa ve Vaškovi. Ale téměř bez výjimky, jednosměrně se

pustila do nepochopeného režijního pojetí dr. Ad. Rotta, který jevištně z díla učinil hotovou cirku sově-revuální podívanou. Neslohové kostymy, jevištní točna, která se jen v prvním jednání dá šestkrát do pohybu, přebujelost komediantských scén, které se svým fešáckým principálem, mondénní Esmeraldou a živým hadem, které jsou patrně vrcholem scénické vynalézavosti režisérovy, to všechno je předmětem ostrého, ale spravedlivého odmítnutí kritiky. Vídeňští totiž nezapomněli, že právě z Vídně se Prodaná nevěsta před šesti lety rozléla do celého světa; hrdě se k ní hlásí jako k dílu, jež má u nich domovské právo, jež citově, tradicí a historií náleží do jejich kulturní sféry. Nechápu, jak dílo, jim tak blízké, se mohlo setkat právě ve Vídni s takovým

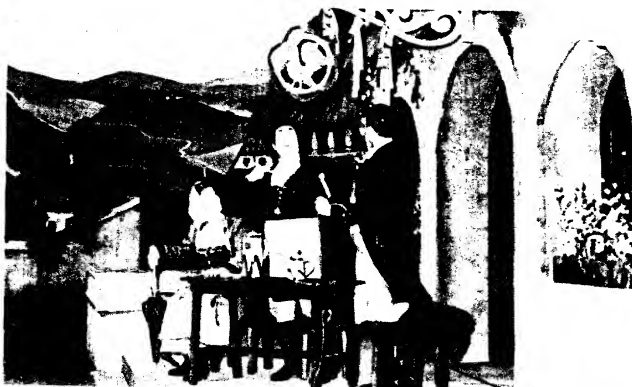
neporozuměním při svém scénickém ztvárnění. A proto s touž rozvahou, s níž zatracuji režii, vyzdvihují s překvapujícím porozuměním mistrovské hodnoty „drahocenného díla geniálního hudebníka“.

„Jaká to je hudba! Jak jiskřivá a ryze veseloherní už ouvertura, jaké bohatství nejskvělejších lyrických a vtipných nápadů, arií a ensemblů!“ „Prodaná nevěsta je klasický pokus Mistrův transponovat ducha české lidové písně a tance do velké hudební formy. Smetana si byl jako skladatel příliš vědom své umělecké zodpovědnosti, než aby řešil svůj úkol prostě mechanickým přejímáním hotových lidových melodií. Usiloval o vytvoření vlastních národních hudby, které by lid porozuměl a kterou by miloval stejně jako svou vlast, která by však zároveň organicky spojovala všechny vymoženosti soudobé hudby. A skutečně je Prodaná nevěsta v každém taktu propracována tímž životem, jak se projevuje v lidových písních a tancích, a jako ony je naplněna zdravým lidovým veselím a optimistickou životní radostí. — Veselí Prodané nevěsty má tedy hlubší základ. Nemá nic společného s operetou, rozpuštěností a povrchní zábavou; je naopak projevem spontánního životního pocitu národa, jeho optimistické víry ve vlastní nepřemohitelnou sílu, ve svou nezniknoucí vitalitu.“ („Österreichische Zeitung“). — Je to šťastný případ v dějinách opery, jedno z těch mistrovských děl, jak se vydaří jen jednou za staletí.“ — (Neue Wiener Tageszeitung“).

fb.

Za režie Oskara Wallecka, který dříve působil v Praze, přiblížili se herci podstatě díla. Na snímku: Keckal vychovává Mařenku ženicha.

A zde opět vychovává Keckal Jeníkovi všechny přednosti jim vyhlášené nevěsty, jen aby jí vydal své Mařenky.

Hra o kladenských valcírích

Scéna z druhého obrazu ve valcovně.

Náš současná původní dramatická tvorba nastupuje v poslední době velkou a závažnou cestu — cestu k člověku. Tím ovšem nechci říci, že až dosud tomu tak nebylo. Naopak — naši mladí dramatici od začátku svého uvědomělého sepětí s živými a mnohotvárnými problémy našeho pracujícího lidu, usi-

„Štěstí nepadá s nebe“. Autor rozvíjí sice děj svého příběhu kolem starého stroje, který přišel náhle ke cti, když se porouchala druhá běžnice, ale lidé, kteří nesou tento děj, jsou tak živí, lidští a naplnění tak přesvědčivými klady i zápory, že máme před sebou plný obraz života i práce kladenských valcírů.

Scéna ze závěrečného obrazu hry, kdy valcíři, rozradostnění výsledkem úderky, vyhazují starého Kadlece do vzduchu.

Valcír Rouček (Z. Morávek).

Valcír Kadlec (V. Budinský).

Jiřina Cizlová (L. Hušková).

lovali o přesvědčivé a umělecky pravdivé zachycení nového, socialistického člověka v jeho vztahu k vlasti, k práci i k lidem. Ale v mnoha případech zůstávali někde uprostřed cesty k tomuto člověku, cesty, kterou si mnohdy zaválili přílišným množstvím materiálu, problémů vyslovené pracovní technických, ba i snahou po jakési mechanické, vnějšíkové a převážně proklamativní ideovosti. Velmi názorným a závažným příkladem, jak se dostat k problémům přes člověka a nikoli opačně, je nová hra Jaroslava Klímy

kterí nejen citují, nýbrž i žijí heslo, napsané nad jejich běžnicí: „Naše stroje jsou našimi zbraněmi, naše továrny jsou našimi bojišti.“ aniž by oddělovali život na pracovišti od svého života soukromého a svých hlubokých lidských citů. A kde může být zajímavější sledovat život těchto dramatických postav nežli přímo tam, kam je autor zasadil? Proto jsme byli opravdu zvědaví na provedení této hry souborem Městského oblastního divadla na Kladně, kde jsme se zhlédli v pečlivě režii Z. Kutíla a ve velmi působivé scéně L. Jeřínka.

Rádi konstatujeme, že se souboru kladenského divadla podařilo vytvořit představení živé, naplněné radostným optimismem. Divák s opravdovým zaujetím sleduje příběh mladého valcíře Honzy Kadlece, který touží po „větších možnostech“ individuální práce a neuvědomuje si hlubokou životní pravdu svého otce, starého valcíře, že totiž „dělníka, který nemá rád svou práci, nečeká štěstí nikdy“. Nakonec však, pod dojmem setkání s úderníkem Boušou, poznává, že „šťěstí opravdu nepadá s nebe“ a znovu se zapojuje do ko-

lektivu, jehož důvěru si chce opět získat právě jako dřívější úsměvnou pohodu svého mladého manželství, které by býval svou umílností a povrchností málem rozlil.

Budiž ke cti kladenským, že nepřečehovali ani nepodceňovali kterékoliv dějiště hry na úkor jiného a že scény v mladé domácnosti Kadlecových vyznívají stejně lidsky přesvědčivé jako scény ve valcovně, kterou ovšem po inscenační stránce lze označit za nejpůsobivější z celého představení. Starý Kadlec, jedna z nejpůsobivějších postav hry, přímo ožívá na tomto výtvarníkovi do detailů realisticky postaveném pracovišti. Ale nejen on, všichni valcíři jsou postavy charakteristicky zajímavé a živé, jakoby přímo přenesené ze života na jeviště, aby tak názorně dokumentovaly heslo našeho divadelního klasika J. K. Tyla: „Divadlo je život a jde znovu do života.“ A právě tady se ukazuje, co pro každého tvůrčího umělce znamená dokonale znalost prostředí, které chce zachytit a co pro kladenské divadelníky znamenala spolupráce se soudruhy z kladenských valcoven. Sami ve svém programovém článku říkají o svých návštěvách ve valcovnách SONP: „Tady nám přecházel do krve ona nezbytná

požadavek kolektivní práce, při níž každý pohyb hákaře, štrekaře, valcíře a mistra splyváje v jediný výkon, nemyslitelný a neproveditelný bez spolehlivé spolupráce všech.“

Kladenští svým opravdu pék-ným představením ukázali, že inscénace hry „Štěstí nepadá s nebe“ znamenala pro ně přiblížení se k životní pravdě, že nejen práce v divadle a ve valcovně, ale celé naše budování socialismu musí splyvat v „jediný výkon, nemyslitelný a neproveditelný bez spolehlivé spolupráce všech“.

Kritickým rozбором představení se budeme zabývat jinde. Zde bych už chtěl jenom na závěr citovat z programového článku autora hry: „Mění se město, mění se továrna a mění se především lidé. Vytváří se nový vztah dělníka k práci, ke kolektivu, k rodině. Nejde to samozřejmě najednou, lidé se jen zvolna oprošťují od přžitků minulosti. Ale každým dnem, každým splněným závazkem, každou dokončenou stavbou rostou sami v sobě a zvolna se mění v lidi naší socialistické budoucnosti.“

To je nejkrásnější poznání, které si autor odnáší ze své brigády na Kladně a které jsme si i my odnášeli z kladenského provedení jeho hry.

Jaroslav Janovský

Honza Kadlec (F. M. Doubrava) a jeho žena Antčka (A. Kaucká).

Roučková (E. Foustková) a Rouček.

Starý Kadlec se smíří se svým synem. - Snímky K. Hájek

Otevření stálé výstavky darů prezidentu republiky

V sobotu dne 23. února 1952 byla v Lobkovickém paláci na Hradčanech otevřena stálá výstavka darů prezidentu republiky. Výstavku otevřel ministr informací a osvěty Václav Kopecký za přítomnosti představitelů našeho veřejného a kulturního života.

Výstavka je umístěna ve třech sítích. Prvá obsahuje četné dokumenty o životní cestě prezidenta republiky a o jeho boji za práva dělnické třídy. Na snímku vpravo dole nahoře známá fotografie poslance Klementa Gottwalda, když po vyhlášení zákona se uchýlil do ilegality.

Se jménem prezidenta republiky Klementem Gottwaldem je spjata cesta našeho lidu k socialismu. S jeho jménem jsou spojena všechna jeho vítězství. Naši dělníci, rolníci i pracující inteligence vidí v prezidentu Klementu Gottwaldovi spolehlivého kormidelníka, který je bezpečně, přes úskalí a nástrahy nepřátel dovede k vytčenému cíli. S láskou a hlubokou oddaností zaléhají k němu myšlenky pracujících, kteří touží dělit se se svým prezidentem o radost z dosažených úspěchů. A dárky, které prezident Klement Gottwald při různých příležitostech dostává, a kterých si velmi váží, dokumentují lásku a úctu našeho lidu a současně i krásné charakteristiku lidovost našeho prezidenta.

V první místnosti výstavy těchto darů sledujeme v cenných a namnoze málo známých dokumentech životní cestu prezidenta Klementa Gottwalda. Se stejnou dokladností a poctivostí, jakou vykazují jeho úřední práce — modely dvou skříněk — vedl se utiskovatelskou vládnoucí třídou první republiky nesmířitelný boj za práva dělnické třídy. A stohy telegramů, blahopřejných dopisů a pozdravných adres, vyjadřujících uměleckou tvořivost a technickou zdatnost našeho lidu, které obdržel ke své presidentské volbě, svědčí o neupřímnější radosti našeho lidu. Svědčí o ní i dar zbraslavského dělníka, který poslal prezidentovi k volbě pečlivě uschovávanou upomínkovou minci na první dělnickou manifestaci v naší zemi — 1. máj 1890. Ve zvláštní vitrině

je pak uložen, spolu s telegramy představitelů spřátelených států, blahopřejný telegram ke zvolení prezidentem od generalissima Stalina.

Druhá místnost je zaplněna dárky a upomínkovými předměty, vizičními se k budovatelským úspěchům, k splněným plánům, k socialistickému soutěžení. Pracující trineckých oceláren poslali mu ocel z první tavby trineckých oceláren v osvobozené vlasti, pracující z Tesly elektroniku, kterou splnili první rok pětiletky, horníci své kahany a presidentovu bustu vytesanou z uhlí, levíči rolníci vzorky pšenice a žita s hlášením o překročení dodávky. Mezi nejvzácnější památky zde patří i dopis těžce nemocného básníka S. K. Neumannova z 13. února 1947, kterým zve prezidenta k sobě na návštěvu.

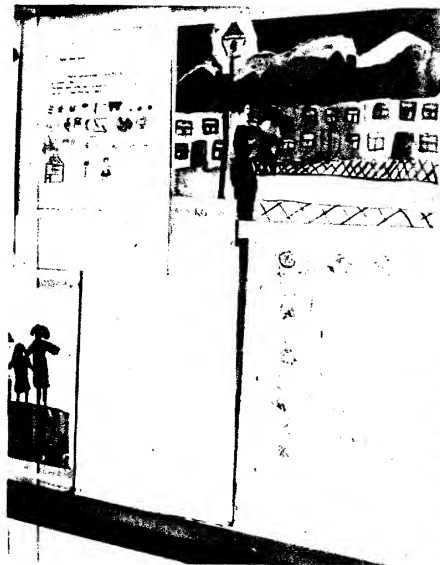
Poslední část výstavy je věnována darům ze zahraničí. Je tu nádherný mongolský krov — dar předstedy vlády Mongolské lidové republiky Čojbalsana, model soustruhy — dar žáků průmyslových škol v Moskvě, mistrné vyřezávané loď ze slovního klu — dar čínskému lidu, indiánská dýmka míru — dar amerických krajanů a množství srdečných blahopřejných telegramů k 55. presidentovým narozeninám.

S dojetím si prohlížíte neumělé, ale půvabné a působivé kresbičky, básničky, závazky a slavnostní sliby dětí, kterými je výstava uzavřena a cítíte, že ke všem pamětihodnostem Prahy se přidružuje i tato výstava darů, nevelká svým obsahem, ale velká a nedozírná láskou, kterou je prochnuta.

H.

Prezident Klement Gottwald se těší nesmírně úctě a lásce nejen svého lidu, ale i pracujících a vyznamenaných politiků ze zahraničí. Čelní stěnu třetí výstavní místnosti, kde jsou umístěny dárky ze zahraničí, vyplňují blahopřejné telegramy, které byly prezidentu Klementu Gottwaldovi zaslány ze zahraničí k 55. narozeninám.

Výstavka darů prezidentu republiky má velkou dokumentární hodnotu a vyjadřuje láskyplný a vřelý vztah mezi naším lidem a prezidentem republiky. Návštěvníci prolétávají dlouhou chůlí před neumělymi, ale tím působivějšími a půvabnějšími kresbičkami a básničkami našich dětí.

BURUŠKA POHÁDKA VYRŽELI JINÉ V ŘÍMU 40 500 STROJŮ

Snímky: F. Ježerský a ČTK

film

„Býval svět jako květ“

Tohleto rčení není nikterak náhodné. Naopak, ono je některými lidmi až příliš používáno. Jen se zeptejte pana domácího z prvního poschodí nebo hokynáře odnaproti, jaké to bývalo za časů jeho mládí a oni jistě tohoto rčení použijí. Máte-li náhodou tu čest a potěšení znát jejich pány otce a zeptáte-li se na totéž, odpoví stejně. A kdybyste náhodou věřili na duchy, raději si, prosím, vyvolat fluidum nějakého toho měšťanství nebo ouředníka z XV. století a oni vám odpoví právě tak. Z čehož jasně plyne, že svět spíše k zániku, než že od generace ke generaci horší, že dnes už ten svět nestojí vůbec za nic, že nejlepší byl asi za dob prvního člověka, protože jeho otec opěť mu nemohl tvrdit, že za mlada býval svět jako květ, prostě proto, že mluvit neuměl. Zkrátka je to s námi čím dál horší

fotografii, z nichž některé nejsou za živého boha k nalezení. A budífečno k neeti pana domácího z prvního patra i hokynáře odnaproti, že oni ty důležité fotografie ztratili úmyslně. Stejně jako je úmyslně jejich tvrzení o starých zlatých časech. Starých zlatých pro ně — a hodně nezlatých, špatných pro ostatní. Nejde nám snad o to, co si pan domácí nebo hokynář myslí, to je jejich věc, ale oni se těmi starými zlatými časy až příliš ohánějí, oni se snaží ten názor vnutit i jiným, kteří ty zlaté časy nepoznali na vlastní kůži, nebo těm, kteří je znali příliš málo či kdo na ně zapomněl. Septaří ty šuškaři lži až pánbůh brání. A to si neasmíme dát libit.

Dílo Jaroslava Haška, jednoho z největších satiriků naší literatury, lákalo vždy svým živým humorem

Z Haškovy povídky „Dobrodinci pana Tenkrát“. - Pan Syrovátka (R. Hrušínský), takto úředník a svádí, jde se kát. Pravda, chodil se s ležnou pana vrchního rady Banzeta Matyldou na výlety, ale to jen tak, protože je otcem rodiny. A jestli z těch výletů něco vzešlo, - tu to už je taková případnost.

Rodinná tragédie. Dcera pana vrchního rady Banzeta Matylda se spustila (H. Kavalírová). A je na otci (laureát státní ceny J. Marvan), aby zachránil pan Tenkrát, který s úředním povýšením dostal i nedávno dcera.

navzdory všem faktům a statistikám o těchto faktech. Dnešní doba se všemi převratnými událostmi a všemi vymoženostmi pro pracující se prostě nedá srovnat s tím, co bylo. Kde pak dřív, to byl svět... atd. Byl jako květ, alespoň ve vzpomínkách některých lidí. Ony totiž vzpomínky jsou taková ohavná věc. Vzpomínky jsou takovým starým rodinným albem více či méně vybledlých

a popularitou k filmování. Ale ne vždy bylo jeho dílo správně chápáno a převedeno do filmu. Dokladem toho je na příklad pojetí Švejka (který se objevil v našem předmnichovském filmu celkem třikrát), kdy buržoasní filmaři využívající popularity tohoto díla, udělali z něho namísto bojovníka proti tuposti a zohavivosti c. k. Rakouska anekdotickou idylkou o starých časech. Pros-

tě obrátili Haškovu dílo naruby, z jeho výsměchu Kondelíkům udělali kondelíkovštinu.

Když Ivan Osváld a Karel Feix sáhli po Haškových povídkách, aby některé převedli do filmové formy, měli před sebou vážný úkol — za pomoci Haškova bojovného humoru vypořádat se s názorem, že „svět býval jako květ“ a odčinit tímto správným pojetím Haška chyby, které na jeho díle natropili buržoasní filmaři i kritika, když je pojímali jako nezavaznou legraci.

Autoři filmu vybrali čtyři povídky. Každá z nich je dílem sama o sobě. Každá se dívá na c. k. život starého Rakouska z jiného úhlu. Ale každá z nich nemilosrdně tepe onen svět, který nebyl vůbec jako květ.

„Polevka pro chudé děti“ je povídkou prvu. Hašek a s ním i autoři filmu si zde střihli z knížat, pánů a z jejich degenerace. Hrdina příběhu, kníže pan Robert si zamane, že zřídí polevkový institut pro chudá školní dítky, kde „sám ten chudá holota

uvarží“. Ale shodou okolností, hlavně dílem kluků Malinovic, kteří využijí nepřítomnosti dozorců orgánů a do polevkového kotle hodí boty obecního policajta Pazourka, to nedopadne dobře. Knížeti sice polevka chutná, ale když najde boty v kotli, může z toho mít smrt. A policajtu Pazourkovi nezbude nic jiného, než poslušně hlásit paní kněžně: „Je to hrozný, sníst to voni, Jasnosti, tak určitě chcipli.“

Druhá povídka „Vzpouza trestance Sejby“ nám ukazuje, jak bezúhonná a řádně nemravná byla c. k. rakouská spravedlnost. Dovedla chudáku, jako byl zedník Sejba, napadit tři roky vězení za to, že z hladu ukradl bochníček chleba. A i ve vězení mu chce pan správce ještě strhnout knedlík navíc, který dostává za to, že ministruje při mši. Ale na komisi přijede pobožný zemský rada a pan správce potřebuje ministranta. Sejba truceje, chce opět knedlík a správce nezbude nic jiného, než knedlík obětovat, panu kapla-

novi, který hbitě využije situace, přidat na kázání, a mše se stejně nekona, protože slavná komise byla opilá, jak zákon káže.

Maštická morálka dovede někdy dělat až překvapivé kotrmelce. Jako v případě pana vrchního rady Banzeta z povídky „Dobrodinci pana Tenkrát“. Pan rada byl počestnost sama a přece... Měl totiž dceru, ta chodila ráda s ženatými pány na výlety a z jednoho si něco přinesla. A svatba musila být dřív než to bude vidět. Otec — výletník byl ženatý, to byla ta smůla. Ale pan rada si věděl rady. Jeho podřízený ouředník Tenkrát žádal o povýšení. Tož mu povýšení dal a navrch dceru. A báby se mohly uchvátit, jaký je ten pan vrchní rada dobrodinec. To byly, panečku, časy, to byla morálka, kdepak dneska.

Poslední povídkou je „Schůze obecního zastupitelstva v Mejdlourech“. Hašek se tentokrát vypravil na venkov, aby ukázal, že i tam jsou páni pěkná sebranka. V Mejdlourech chtěli mít totiž hajného. Tak si vypsal jakýsi konkurs. Ani ho vypisovat nemusili, protože pan starosta chtěl na to místo obecního pasáka a pan náměstek zase kostelníka. No a jak to bývá, hádali se mezi sebou nejen kandidáti, ale také starosta s náměstkem: kandidáti podplaceli výbor, výbor baštil a hajensství dostal nakonec Honza Kofenár. Ne snad proto, že by ho páni měli rádi, to ne, ale on o nich věděl své a byl chytřejší než oni. A navíc při zkoušce hájení hájenské cti nejlépe z kandidátů obstál. Dal starostovi i náměstkovi takové dvě facky, že se prostě tím hajným stát musil.

Závěrem není třeba mnoho dodávat. Snad jen to, že se natáčel opravdu veselý film, a že jsme právem zvědaví, jak se režisér M. Hubáček a jeho spolupracovník O. Lipský a mnohá našim předními herci, kteří ve filmu hrají, podaří tento nový filmový přepis Haškova díla. My jim můžeme přát, aby byl stejně bojovný a veselý jako jeho literární předloha — Haškovy povídky.

Pan vrchní rada Banzet s paní radovou (laureátka státní ceny Z. Baladová) mají těžké starosti. To vitc, dcera se jim toulá po výletech.

Režisér Hubáček (uprostřed) přilhlí se svým spolupracovníkem O. Lipským (vpravo) jak J. Kemr, co by c. k. učitel, uči díky slavnostním polévkovým zpěvákům.

Kníže pan Robert (laureát státní ceny F. Smolík). Trochu přhloupý, ale za to jlanthrop. I polevka, pr... ale nedopadlo to dobře.

KULTURNÍ AKTUALITY

Vlevo: Ve velkém sále leningradské konservatoře byl uspořádán koncert Leningradské filharmonie za řízení známého italského dirigenta V. Ferrera. - Na snímku: Pohled do síně leningradské konservatoře. • Vpravo: V Umělecko-průmyslovém muzeu v Praze byla ve dnech 15. února — 2. března 1952 instalována výstava soutěžních návrhů na pomník Mikoláše Alše v Miroticích. Na snímku: Návrh pomníku Mikoláše Alše od akad. sochaře A. Lhotáka a architekta Č. Vořecha, odměněný první cenou.

K ÚSPĚCHU BEETHOVENOVY OPERY „FIDELIO“, UVEDENÉ STÁTNÍM DIVADLEM V OSTRAVĚ

Leonora
Ludmila Dvořáková.

Florestan
Beno Blachut j. h.

Don Pizarro
Jaroslav Horáček.

Rocco
Jiří Herold.

Marcelina
Alice Spohrová.

Jacquinio
Jaroslav Skácel.

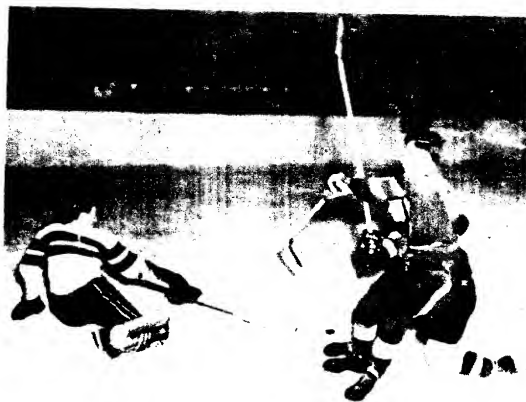
Vlevo: Koncem roku 1951 byl dobudován v Libochovicích Dětský kulturní dům. Má divadelní sál, cvičné loutkové divadlo s moderní scénou, vestibul se šatnou a fučkovým koutkem a promítací kabinu. - Na snímku: Před představením si malí návštěvníci prohlíží ve Fučíkově koutku vystavené knihy. • Vpravo: Ve Smetanově síni Obecního domu v Praze byl uspořádán koncert koloraturní sopranistky Ludmily Bedlové, varhaníka Oty Čermáka a fléty Rudolfa Hertla. Umělci přednesli skladby Ludvíka van Beethovena, Mozarta, Chopina, Čajkovského, Rimského-Korsakova a další.

Ceskoslovenský útočník Bartoš, ač držen nedovoleným způsobem kanadským obráncem, pronikl až těsně před kanadskou branku, ale tím, že ho Kanadčan držel za ruku, šla dobře mířená rána mimo branku.

VI. zimní olympijské hry skončeny

Ceskoslovenští hokejisté na VI. zimních olympijských hrách svou hrou a vystoupením potvrdili, že zásady, na nichž se rozvíjí československá sjednocená tělovýchova, jsou správné a tvoří správné podmínky k úspěchu. Ačkoliv byli naši reprezentanti záludným způsobem a divnými machinacemi připravěni o lepší umístění, vracejí se domů jako morální vítězové. Právě v zápasech proti hrubé a nepoctivé hrajícím Američanům a Kanadčanům ukázali, přes svou ne zkušenost v mezinárodních zápasech, že se dovedou čestně, bojovně a statečně postavit i proti gangsterské hře svých zámořských soupeřů. Naše mužstvo pochází z masy sportovní mládeže, je vychováno zásadami naší lidové demokratické republiky a svým vystoupením si získalo všude sympatie a obdiv. V jeho soudružském duchu, v jeho vystupování a v jeho kolektivní semknutosti je záruka trvalých a nezvratných vítězství.

Výborný československý brankář Kuchta zneškodňuje akci kanadských útočníků. Snímky ČTK

Kořhodčí Ahlin (Švédsko) a Dvairs (Holandsko) „krotí“ neukázněné hráče Kanady.

Charouz střílí vedoucí branku Československa v zápase s Kanadou.

Za československou brankou bojují Osmera a ing. Reiman s kanadským útočníkem.

